

www.humak.fi

Opinnäytetyö

**”Teatteri on muovannut minusta sellaisen
kuin nyt olen”**

Siperian nuorisoteatteriharrastajien kokemuksia ja kehitysideoita

Laura Orava

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma
(210 op)

(4/2019)

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

Tekijät: Laura Orava

Opinnäytetyön nimi: Teatteri on muovannut minusta sellaisen kuin nyt olen – Siperian nuorisoteatteriharrastajien kokemuksia ja kehitysideoita

Sivumäärä: 55 ja 4 liitesivua

Työn ohjaaja(t): Tarja Jukkala

Työn tilaaja(t): Kulttuuriklubi Siperia, Tiina Ahtonen

Teatteriharrastuksen, kuten muidenkin taide- ja kulttuuriharrastusten on todettu parantavan nuorten elämänhallintaa, itsetuntoa ja keskittymiskykyä. Tämä opinnäytetyö selvittää teatteriharrastajien kokemuksia Siperian nuorisoteatterissa, sekä kehitysideoita sen toimintaan liittyen. Siperian nuorisoteatteritoiminta on nuorisolähtöistä kulttuurista nuorisotyötä. Siperian nuorisoteatteri on suunnattu 13–29-vuotiaille ja tällä hetkellä toiminnassa on viisi ryhmää. Opinnäytetyön tilaajana toimii Kulttuuriklubi Siperia.

Tämän työn on tarkoitus selvittää, millaisiin asioihin teatteriharrastus on nuorten elämässä vaikuttanut, sekä mitä hyviä ja huonoja puolia he näkevät yhteisen käsikirjoituksen tekemisessä. Tutkimus myös kartoittaa nuorten antamia kehitysideoita harrastuksen sisältöön sekä Siperian toimintaan.

Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa tilaajalle tietoja harrastajien kokemuksista ja kehitysideoista, jotta toimintaa voidaan kehittää enemmän nuorten toiveiden mukaiseksi. Tutkimus osoittaa nuorisoteatteritoiminnan tarpeellisuuden kulttuurisen nuorisotyön kentällä. Tulokset hyödyttävät ammattialaa laajemmin osoittamalla kulttuurisen nuorisotyön ja taidelähtöisten menetelmien positiivisia vaikutuksia nuorten elämässä.

Työn tutkimusmenetelmänä käytettiin kyselylomaketta, joka koostui pääosin avoimista kysymyksistä. Tutkimusaineistoa analysoitiin sisällönanalyysin, teemoittelun ja tyypittelyn avulla. Analyysin tukena on käytetty taideharrastuksiin liittyvää kirjallisuutta ja tutkimuksia.

Tutkimusaineisto osoitti teatteriharrastuksen lisänneen vastaajien itseluottamusta sekä rohkeutta. Vaikka teatteriharrastus vaatii suurta motivaatiota ja sitoutumista, se koettiin suurimaksi osaksi erittäin positiivisena ja omia kykyjä kehittävänä toimintana. Teatteriharrastus antaa mahdollisuuden oppia uutta ja eläytyä erilaisiin rooleihin. Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää Siperian toiminnan sekä kulttuurisen nuorisotyön kehittämisessä.

Asiasanat: Nuorisoteatteri, kulttuurinen nuorisotyö, taidelähtöiset menetelmät, teatteriharrastus, vuorovaikutus, yhteisöllisyys

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Name of the Degree Programme

Author: Laura Orava

Title: The theatre has shaped me as I am now — Experiences and development ideas from Siperia's youth theatre enthusiasts

Number of Pages: 55 and 4 attachment pages

Supervisor(s): Tarja Jukkala

Subscriber(s): Kulttuuriklubi Siperia, Tiina Ahtonen

Theater hobby, like other artistic and cultural activities, has been shown to improve young people's life management, self-esteem and concentration. This thesis explores the experiences of theater enthusiasts in Siperia's youth theater, as well as development ideas about its activities. Siperia's youth theater activity is a youth-oriented cultural youth work. Siperia's youth theater is aimed at 13–29-year olds and currently has five groups. The subscriber of this thesis is Kulttuuriklubi Siperia.

The purpose of this work is to find out how theater as a hobby has influenced in young people's lives and what good and bad aspects find in making common script. The research also explores the development ideas by the enthusiasts to the content of the activity and to the activities of the Siperia's youth theater.

The aim of the study was to provide the subscriber with information about the experiences and development ideas of the enthusiasts, so that the activity can be developed more in line with the wishes of the young people. Research shows the need for youth theater activities in the field of cultural youth work. The results will benefit the industry more broadly by showing the positive effects of cultural youth work and art-based methods on young people's lives.

A questionnaire was used as a research method and it consisted mainly of open questions. The research material was analyzed using content analysis, thematizing and typology. Literature and studies related to art hobbies have been used to support the analysis.

The research material showed that theater hobby increased respondents' self-confidence and courage. Although theater hobby requires a big amount of motivation and commitment, it was perceived as very positive and self-developing activity. Theater hobby gives you the opportunity to learn new things and take on different roles. The results of the study can be used to develop Siperia's activities and cultural youth work.

Keywords: Youth theater, cultural youth work, art-based methods, theater hobby, interaction, communality

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1 JOHDANTO	6
2 KULTTUURIKLUBI SIPERIA JA KULTTUURIYHDISTYS VÄRISTYS RY.....	8
2.2 Aiheen valinta	9
3 TEATTERIHARRASTUS.....	11
3.1 Näytelmän valmistamisen prosessi	11
3.2 Teatteriharrastuksen merkitys	14
4 NUORISOTYÖLLINEN NÄKÖKULMA.....	17
4.1 Yhteisöpedagoginen osaaminen	19
4.2 Kulttuurinen nuorisotyö.....	21
4.3 Taidekasvatus ja taidelähtöiset menetelmät.....	23
4.4 Draamakasvatus	25
5 TUTKIMUS.....	27
5.1 Tutkimusmenetelmän valinta	27
5.2 Kyselylomakkeen valmistaminen.....	29
5.3 Aineistonkeruu ja analyysimenetelmät.....	31
6 TUTKIMUKSEN TULOKSET JA ANALYYSI	34
6.1 Kokemukset nuorisoteatteriharrastuksesta	35
6.2 Kehitysideat Siperian nuorisoteatterille	38
6.3 Yhteisen käsikirjoituksen tekemisen hyvät ja huonot puolet.....	41
6.4 Tutkimuksen reliaabelius ja validius	43

7 POHDINTA JA YHTEENVETO	45
LÄHTEET	51
LIITTEET	56

1 JOHDANTO

Teen opinnäytetyöni Kulttuuriklubi Siperian nuorisoteatterille, jossa suoritan opinnäytetyöprosessin aikana myös harjoittelua. Idea opinnäytetyöhön lähti omasta kiinnostuksestani taide- ja kulttuuriharrastuksia kohtaan. Tulevaisuuden haaveeni on yhdistää yhteisöpedagoginen osaamiseni yhteisöllisiin taideharrastuksiin, sillä niillä on ollut suuri positiivinen merkitys omassa elämässäni. Harjoittelu Siperian nuorisoteatterissa on antanut mahdollisuuden tutustua käytännössä alaan, joka on yksi unelma-ammateistani tulevaisuutta ajatellen. Musiikin ja kuvataiteen lisäksi teatteri on ollut harrastuksena elämäni eri vaiheissa siten, että välillä on mennyt vuosiakin niin, etten ole teatteria aktiivisesti harrastanut. Päästessäni uudestaan sen pariin toimimaan, olen huomannut, että se antaa täysin erilaista hyvän olon ja motivaation tunnetta kuin mikään muu asia, vaikka esitykset jännittävät niin paljon, että ennen niitä miettii, miksi tällaiseen on lähtenyt mukaan. Taiteen kautta tunteiden ja kokemusten välittäminen ja kokeminen on niin mahtavaa, että kova jännitys tuntuu toissijaiselta. Teatteriharrastus vaatii myös sellaista sitoutumista, ettei siihen harrastusta aloittaessa osaa välttämättä varautua.

Kun harrastus vaatii niin vahvaa motivaatiota, kärsivällisyys kehittyy samalla. Taide-toiminnan on todettu parantavan elämänhallintaa ja itsetuntoa sekä kehittävän keskittymiskykyä. Lapset, jotka harrastavat taideaineita, voivat tutkitusti paremmin, kuin sellaiset lapset, jotka eivät harrasta taideaineita. (von Branderburg 2008, 16.) Oma taiteeseen liittyvää kiinnostusta ja sen herättämiä tunteita on hankalaa selittää. Musiikin kuuntelu ja soittaminen, erilaisten visuaalisten teosten katsominen sekä teatteri-esityksen seuraaminen ja tekeminen ovat toisaalta pakoa todellisuudesta, mutta myös hyvin vahvasti jokapäiväisen todellisuuden jäsentämistä ja ymmärtämistä. Kun esimerkiksi vaikeista ja herkistä asioista puhutaan taiteen keinoin, on omia tunteita helpompaa käsitellä ikään kuin ulkopuolisen näkökulmasta. Taide tarjoaa myös vaihtoehtoisia ajattelumalleja asioiden käsittelyyn.

Taide koskettaa usein niin, että reaktiot ovat henkisiä ja fyysisiä, ja sen hienous piilee ehkä siinä, että usein yllättyy, miten kokonaisvaltaisia kokemuksia eri taidemuodot voivat herättää. Tämän suuren kiinnostukseni vuoksi on erittäin mielenkiintoista tutkia Siperian nuorisoteatterin harrastajien kokemuksia teatteriharrastuksesta. Koska

oma rakkauteni taideharrastuksia kohtaan on näin suuri, haluan kerätä myös nuorten kehitysideoita, jotta toimintaa voidaan kehittää parhaalla mahdollisella tavalla.

Suomessa on mahdollista harrastaa teatteria useissa eri organisaatioissa, kuten yliopistolasteattereissa, kansalais- ja työväenopistoissa, aikuisten ja sekaryhmien harrastajateattereissa sekä lapsi- ja nuorisoteattereissa (Sinivuori 2002, 19-20). Opinnäytetyössäni keskityn nuorisoteatterin toimintaan, sen kehittämiseen sekä käsittelen asioita, mitä nuorisoteatterissa tulee ottaa huomioon esimerkiksi aikuisten teatteriharrastukseen verrattuna. Nuorisoteatterista ei myöskään löydy paljoakaan tutkimustietoa, vaikka se eroaa toiminnaltaan perinteisestä harrastaja- tai ammattiteatterista. Esimerkiksi Kärkkäinen (2012) ja Lindblom (2017) ovat tehneet opinnäytetyön nuorisoteatteriharrastajien kokemuksista, ja esimerkiksi Sinivuori (2002) on tehnyt akateemisen väitöskirjan teatteriharrastuksen merkityksestä.

Jokaisella meillä on henkilökohtaiset lähtökohdat tehdä ja kuluttaa taidetta ja kulttuuria, ja mielestäni näiden lähtökohtien esiintuominen on äärimmäisen tärkeää toiminnan jatkuvuuden kannalta. Taiteen tuomia vaikutuksia yksilöiden, yhteisöjen ja yhteiskunnan tasolla voi olla haastavaa tutkia, sillä taiteen merkitys ja arvo voivat olla todella henkilökohtaisia, ja sama teos voi herättää kokijoissa ja tekijöissä erilaisia tunteita. Näiden yksilökokemusten kerääminen on opinnäytetyössäni erittäin kiinnostavaa, sillä saan pienen otoksen eri ihmisten kokemuksista taiteen parissa.

Tarkastelen opinnäytetyössäni nuorisoteatteriharrastusta myös nuorisotyön näkökulmasta. Tarkastelen kulttuurista nuorisotyötä, draamakasvatusta sekä taidekasvatusta ja taidelähtöisiä menetelmiä ennen varsinaista tutkimustulosten analysointia ja käsittelyä. Tutkimukseni selvittää nuorten kokemuksia Siperian nuorisoteatteriharrastuksesta ja yhteisen käsikirjoituksen tekemisestä, sekä kartoittaa kehitysideoita toiminnan sisältöön ja Siperian toimintaan.

2 KULTTUURIKLUBI SIPERIA JA KULTTUURIYHDISTYS VÄRISTYS RY.

Opinnäytetyöni tilaaja on Kulttuuriklubi Siperia. Siperian toiminnan taustalla on Kulttuuriyhdistys Väristys, joka perustettiin vuonna 2000. Kulttuuriklubi Siperian avajaiset olivat 8.4.2000. Ajatus kulttuuriklubitilasta lähti nuorten tarpeesta saada oma tila esimerkiksi näyttelyille, musiikille, tapahtumille ja luovuudelle. Jyväskylän kaupungin kulttuuritoimi solmi vuonna 2001 ensin pari kuukautta kestävästä ostopalvelusopimuksesta, ja vuodesta 2002 lähtien sopimus on tehty yhdeksi vuodeksi kerrallaan. Siperia muutti Veturitalleille vuonna 2012, aiemmin oltuaan Sepänkeskuksessa ja muissa evakkotiloissa. (Ahtonen 2019.)

Kulttuuriklubi Siperia on 13–29-vuotiaille nuorille suunnattu luovan tekemisen tila. Siperia toimii Veturitallien tiloissa, joka on nuorille, alle 30-vuotiaille tarkoitettu tila, joka on erikoistunut luoviin toimintoihin. Veturitalleilla on erilaisia tapahtumia, pajoja ja ryhmiä, joka keskittyvät eri taiteenaloihin. Siperiassa järjestetään luovien toimintojen vapaa-ajan ryhmiä, kuten nuorisoteatteria, sirkusryhmiä, tanssia sekä esittävän taiteen tapahtumia ja workshoppeja. (Kulttuuriklubi Siperia 2019). Siperian toiminnasta vastaa Kulttuuriyhdistys Väristys, joka on uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton yhdistys. Kulttuuriklubi Väristys toiminnasta vastaavana työntekijänä työskentelee kulttuurituottaja, ja hänen lisäkseen työntekijöinä on vaihteleva määrä muita kulttuuri-, taide-, tai nuorisotalan työntekijöitä. (Ahtonen 2019.)

Toiminta on kulttuurista nuorisotyötä ja sen tarkoituksena on edistää nuorten kulttuuriharrastusmahdollisuuksia Jyväskylässä (Ahtonen 2019). Kulttuurisen nuorisotyön perustana on luova ja taiteellinen toiminta, ja sillä pyritään tarjoamaan nuorille turvallinen ilmaisukanava, jonka kautta he voivat reflektoida ympäröivää maailmaa (Anttila, Haapanen, Myyrä, Mönttinen, Parviainen & Jaakola 2012, 11). Kulttuurisen nuorisotyön menetelmien kehittämishankkeen aikana kehiteltiin niitä sisältöjä, jotka ovat edelleen näkyvässä asemassa Veturitallien ja Siperian toiminnassa. Kulttuurisen nuorisotyön toimintamalleja kehiteltiin siksi, että nuorten omat toimintaideat saisivat tukea. Kehittämishankkeen aikana Jyväskylän nuorisoteatterin toiminta, ja ensimmäinen yhteisötaiteeseen perustuva nuorisoteatteriproduktio sai alkunsa. (Ahtonen 2016.)

Kulttuurinen nuorisotyö tukee kasvua ja identiteetin rakentumista kannustamalla heitä tuomaan omat mielipiteensä esille, sekä kannustamalla nuorten omien ideoiden

ja ajatusten konkreettista toteutumista (Ahtonen 2016). Taiteellisen harrastuksen parissa on helppo kokeilla toimia erilaisissa rooleissa ryhmän jäsenenä, ja teatteriharrastuksessa voi näyttelemisen lisäksi oppia esimerkiksi ohjaamista, äänisuunnittelua, pu-vustusta tai maskeeraamista.

Siperian nuorisoteatterissa toimi keväällä 2019 yhteensä viisi eri ryhmää, jotka kaikkien esityskaudet ovat kevään aikana. Ryhmät ovat 20–29-vuotiaille nuorille aikuisille suunnattu ryhmä, poikateatteriryhmä, joka on osa Humakin Miesten Vuoro -hanketta, 13–16-vuotiaiden ja 15–19-vuotiaiden ryhmät sekä nuorten aikuisten omaehtoinen teatteriryhmä OffSiperia, joka saa harjoittelutilat ja muuta toimintaan liittyvää apua Siperialta. (Siperia 2019) Harjoittelussani toimin lähinnä 13–16-vuotiaiden ja 15–19-vuotiaiden ryhmissä.

2.2 Aiheen valinta

Opinnäytetyöni aihe valikoitui oman kiinnostukseni ja Kulttuuriklubi Siperian kehittämistarpeiden mukaan. Siperia on kiinnostunut kuulemaan ryhmäläisten kokemuksia harrastuksesta sekä toiveita uudentlaisista toimintatavoista. Ryhmät ovat pitkään toimineet samalla kaavalla ja idealla, tehden käsikirjoituksen alusta asti itse, joten nuorten kokemuksia on hyvä kartoittaa kyselylomakkeella. Rahoittajatahot vaativat usein myös todisteita taiteen ja kulttuurin vaikuttavuudesta ja hyödyistä, joten nuorten omia kokemuksia on hyvä kerätä aika ajoin. Siperia tekee palautekyselyjä kauden loppussa, ja ohjaajat tekevät näitä kyselyitä keskenkään hieman eri tavoin. Sain Siperiasta myös käytettyjä palautelomakkeita, joissa osat kysymyksistä esiintyvät myös omassa kyselylomakkeessani.

Kun tutkija on löytänyt mielestään sopivan aiheen tutkimukselle, tulee hänen vielä tarkastella sitä monesta eri näkökulmasta. Tärkeä kysymys aiheen valinnassa on se, kiinnostaako aihe todella tutkijaa. Tutkimuksen onnistumiselle on lähes välttämätöntä, että aihe todella kiinnostaa, sillä tutkimukseen käytetään paljon aikaa, eikä epäkiinnostavaan aiheen tutkimiseen jaksa aidosti panostaa. Muita merkittäviä asioita aiheen valinnassa ovat esimerkiksi sen sopivuus omalle tieteenalalle, onko aihe mahdollista toteuttaa suunnitellussa aikataulussa, onko aiheesta tarpeeksi tietoa ja onko se mahdollista suorittaa. Tutkimuksen mahdollistavat esimerkiksi tarvittavat taloudelliset

voimavarat, sekä se, että suunnitellut tutkimushenkilöt suostuvat tutkimukseen. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 77-79.)

Opinnäytetyön aiheen tulee huomioida myös työelämän tarpeita, eli tilaajan tulee itse tunnistaa tarve kehittämistyölle (Opinnäytetyöopas 2018). Siperialla oli ehdottaa muitakin opinnäytetyön aiheita, mutta valitsin aiheen oman kiinnostukseni perusteella. Opetus- ja kulttuuriministeriön raportissa (2018) todetaan, että taiteeseen ja kulttuuriin ei valtion budjetissa panosteta riittävästi. Raportissa esitetään, että taide- ja kulttuuribudjetin osuutta nostetaan yhteen prosenttiin kokonaismenoista vuoteen 2023 mennessä. Taiteen merkitys yhteiskunnassa on noussut, joten se pitää nostaa sen vastaamalle tasolle. Raportissa todetaan myös, että taidetta tulee kohdella samanlaisena työnä kuin muitakin ammatteja, sillä sitä se on. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2018.)

Sama aihe on noussut esiin taideammattilaisten mielipidekirjoituksissa, joissa puhutaan paljon siitä, etteivät taiteilijat tule läheskään aina omalla työllään taloudellisesti toimeen. Teksteissä kritisoidaan myös sitä, että kun taide- ja kulttuurirahoituksista keskustellaan ja päätetään, yleinen asenne tuntuu olevan se, että taidetyöskentelyä pidetään edelleen jollain tavalla puuhasteluna muuhun työntekoon verrattuna (Meriläinen 2018; Helavuori 2018). Koen opinnäytetyöni aiheen tärkeäksi juuri siksi, että olen itsekin törmännyt usein yleiseen mielipiteeseen, jossa kaikkea taiteen tekemistä pidetään lähinnä hieman turhanpäiväisenä puuhasteluna. Kulttuurinen nuorisotyö ja kaikki ohjattu taidetoiminta on mahdollista vain silloin, jos rahoitus myönnetään kyseisille toiminnolle. Rahoitushakemuksissa tulee myös perustella toiminnan kannattavuus ja se, miksi juuri kyseistä toimintaa tulisi järjestää.

3 TEATTERIHARRASTUS

Kukaan ei voi varmasti sanoa missä ja milloin teatteri on syntynyt. Esimerkiksi luola-maalaukset ja veistokset antavat viitteitä erilaisista uskonnollisista ja sosiaalisista rituaaleista, joissa teatteri on ollut läsnä. Teatteri on antanut ihmisille mahdollisuuden käsittää todellisuutta fiktion kautta, jolloin esimerkiksi yhteiskunta on voitu luoda näyttämölle sellaisena, kun ihmiset toivoisivat sen olevan. (Østern 2001, 17-19.) Draaman ja teatterin käsitteitä voi määritellä esimerkiksi merkitysten synnyttämisenä ja jakamisena esittäen, sosiaalisena ja kollektiivisena toimintana (Owens & Barber 1998, 13-14). Puheteatteri on Suomessa esittävän teatterin yleisin laji. Perinteinen puheteatteri perustuu valmiiksi kirjoitettuun tekstiin, jonka pohjalta näytelmä tehdään. Puheteatteri on yleisesti jaettu draamalliseen teatteriin ja eepiseen, kertovaan teatteriin. Nykydraamalla tarkoitetaan uusia näytelmiä, jotka yhdistelevät perinteisiä draamallisen ja kertovan menetelmän tyylejä. (Koskenniemi 2007, 11.) Tässä kappaleessa avaan näytelmän tekoon liittyvää prosessia, sekä teatteria harrastuksena ja sen vaikutusta esimerkiksi hyvinvointiin.

3.1 Näytelmän valmistamisen prosessi

Prosessi, jossa tekstistä tulee valmis näytelmä, koostuu samanlaisista osista riippumatta siitä, onko kyseessä ammatti- vai harrastajateatteri. Prosessi alkaa ohjaajan valmisteluilla, jonka jälkeen motivoitu ryhmä tapaa ja tutustuu näytelmätekstiin. Kohtauksia aletaan työstämään esimerkiksi improvisaatio-, ääni-, liike- ja tunneharjoitusten avulla, joiden kautta harjoitellaan ottamaan yhteyttä toisiin ihmisiin, mutta myös omaan mieleen ja kehoon. (Sinivuori 2002, 44-45.) Siperian nuorisoteatterissa prosessi on samankaltainen, mutta ryhmä valmistaa myös tekstin itse. Vaikka käsikirjoitus on itse tehty, vaatii se samanlaista tutustumista, hahmoon eläytymistä ja vastaanäyttelijöihin luottamista kuin valmiinkin tekstin parissa. Tekstiä ei valmisteta niin, että jokainen kirjoittaja loisi roolia itselleen, vaan valmis käsikirjoitus kootaan erilaisten kirjoitusharjoitusten tuotoksista valmiiksi kokonaisuudeksi.

Ryhmä ja ohjaaja valmistavat työskentelyn alussa myös draamasopimuksen. Sillä tarkoitetaan sopimusta yhteisistä pelisäännöistä projektin aikana, jossa esimerkiksi sovi-
taan siitä, ettei kenenkään tarvitse tehdä asioita, joita ei halua. Ohjaajan tehtävänä on
kuitenkin kannustaa ryhmäläisiä ainakin kokeilemaan uusia asioita, sillä teatterissa
voi usein joutua omalle epämukavuusalueelle tai esittämään henkilöä, jonka mieli-
piitteet eivät kohtaa omien arvojen kanssa. Draamaa ja teatteria ei tapahdu, jos ryhmäläi-
set eivät uskalla heittäytyä itselle vieraisiin asioihin. Draamasopimuksessa voidaan so-
pita myös roolisuojusta, eli työskentelyn aikana ryhmän jäsenestä puhutaan roolini-
mellä, ja muissa tilanteissa ei. Tämä helpottaa oman itsen ja roolin erottamista toisis-
taan. (Owens & Barber 1998, 14-15.)

Teatteriprosessiin kuuluu muutakin kuin pelkkä tekstin valmistaminen ja vuorosano-
jen harjoittelu lavalla. Näytelmä koostuu yleensä monesta osasta, kuten äänistä, va-
loista, puvustuksesta, maskeerauksesta ja liikkeellisestä ilmaisusta. Koska Siperian
näytelmät valmistetaan alusta alkaen yhdessä, ryhmäläiset suunnittelevat myös näitä
näyttelijäntyön ulkopuolisia asioita. Harjoituksissa voidaan siis hyödyntää jokaisen
ryhmäläisen erityisosaamista, kun joku on erityisen kiinnostunut musiikista, joku
tanssista ja joku puvustamisesta.

Vasta kun teksti on lähes valmis, ohjaaja jakaa roolit, kuunnellen kuitenkin ryhmäläis-
ten toiveita siten, että kenenkään ei ole pakko tehdä sellaisia asioita, joita ei halua.
Nuorisoteatterissa roolien jakaminen eroaa tavallisesta teatterista niin, että kaikille
ryhmäläisille pyritään luomaan mahdollisimman tasapuolisesti tekemistä, jos ryhmä-
läiset niin haluavat. Ohjaaja seuraa myös aikataulua, ja muokkaa käsikirjoitusta sen
mukaan, kuinka paljon harjoittelu-aikaa on ja onko jotain tiettyä aikarajaa siihen
kuinka pitkä esitys voi olla. Ohjaaja kirjoittaa myös itse käsikirjoitusta, jotta nuorten
ideat ja tuotokset tulevat näytelmän kannalta draamallisesti loogisessa järjestyksessä
esiin.

Siperian nuorisoteatteriryhmissä tehdään yhteisöteatteria. Yhteisöteatteri on nimitys
sellaiselle teatterimuodolle, joka perustuu yhteisön kollektiivisiin ajatuksiin, vuorovai-
kutukseen tai yleisön osallistamiseen. Esitystä kutsutaan yhteisöteatterin menetel-
millä valmistetuksi silloin, kun ammattilaisryhmä on vuorovaikutuksessa katsojien
kanssa tai kun esitys on tehty yhteisön sisältä nousseesta, heille tärkeästä aiheesta.
(Koskenniemi 2007, 15.) Siperian nuorisoteatteriryhmät tekevät näytelmät aiheista,

jotka koskettavat heidän elämäänsä, ja josta heillä on sanottavaa. Harjoittelussani toimin kahdessa ryhmässä, jotka on jaettu ikäryhmittäin 13–15-vuotiaisiin sekä 16–19-vuotiaisiin. Vanhempien ryhmän esitys antaa selviytymisohjeita yläkouluun, ja nuoremmat ottavat kantaa ilmastonmuutokseen ja tasa-arvoon liittyviin asioihin dystopisella näytelmällään. Opinnäytetyöni aineisto on tarkoitus kerätä kaikilta Siperian ryhmiltä, joita on yhteensä viisi.

Teatteri syntyy kommunikaatiosta. Teatterin avulla voidaan vaihtaa kokemuksia ja reflektoida kaikille yhteistä jokapäiväistä elämää. Se on myös sosiaalisen kritiikin muoto, sillä sen avulla voidaan konkreettisesti ottaa kantaa ideologioihin ja toimintamalleihin, tuomalla esimerkiksi erilaiset yhteiskunnan ja eri ryhmien hallinnan ja alistamisen tavat näkyviksi. (Kurki 2000, 140.) Teatteri, kuten muutkin taiteenlajit, on siis oiva keino käsitellä tai ottaa kantaa lähes mihin tahansa aiheeseen. Sen avulla asioita voi käydä läpi myös silloin, kun niiden käsittely arkielämässä saattaa olla vaikeaa niiden arkaluontoisuuden vuoksi. Teatterissa näyttelijä on aina roolin takana, joten he eivät ole automaattisesti sitä mieltä, mitä heidän roolihahmonsa on. Tämän eläytymisen takia yksilöiden on helpompi tutustua erilaisiin ajatusmalleihin, sillä arkielämässä tätä tietoa eläytymistä ei aina tehdä yhtä keskittyneesti. Tietoinen eläytyminen pakottaa pohtimaan, miksi roolihahmo ajattelee näin, tai vaikuttaako esimerkiksi hänen elämässään nähdyt ja koetut asiat tiettyyn tapaan ajatella ja toimia.

Katsojan rooli voidaan jakaa teatterin esitys- tai valmistusprosessissa kahteen osaan. Esitystaiteena teatteri ei ota yleisöä fyysisesti mukaa näytelmään ja sen tapahtumiin. Sosiaalisesti osallistava teatteri sen sijaan ottaa yleisön mukaan toimintaan niin, ettei yleisön ja esiintyjien väliin voi vetää rajaa. (Koskenniemi 2007, 11.) Sinivuoren (2002, 138) mukaan motiivit teatteriharrastukseen voivat olla erilaisia kuin muissa taideharrastuksissa. Sinivuoren (2002) tutkimuksesta käy ilmi, että kolme suurinta motiivia teatteriharrastukseen on onnistumisen kokemus, halu oppia uutta, sekä mielikuvituksen ja ilmaisutaitojen kehittäminen. Pienimmän keskiarvon motiivina näkyy suoritusmotiivi, joka taas korostuu esimerkiksi musiikin harrastajien motiiveissa.

3.2 Teatteriharrastuksen merkitys

YK:n ihmisoikeuksien julistuksen artikla 27 (1948) painottaa jokaisen ihmisen oikeutta kokea taidetta ja kulttuuria.

” 1. Jokaisella on oikeus vapaasti osallistua yhteiskunnan sivistyselämään, nauttia taiteista sekä päästä osalliseksi tieteen edistyksen mukanaan tuomista eduista. 2. Jokaisella on oikeus niiden henkisten ja aineellisten etujen suojaamiseen, jotka johtuvat hänen luomastaan tieteellisestä, kirjallisesta tai taiteellisesta tuotannosta.”

Taiteellisen toiminnan hyvinvoinnin edistämisestä tehdyistä tutkimuksista on havaittu, että taiteellinen toiminta voi tarjota turvallisen ympäristön tutkia omia kokemuksia, tunteita ja ajatuksia, sekä tarjota vaihtoehtoisia keinoja niiden ilmaisuun. Tutkimuksissa on havaittu yhteisöllisen taidetoiminnan positiiviset vaikutukset nuorten mielialojen tunnistamiseen ja hallintaan, minkä kautta erilaisista arjen tilanteista on helpompi selvitä. (Lehikoinen & Vanhanen 2017, 33-34.)

Hanna-Liisa Liikanen määrittelee Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia -toimintaehdotuksessaan (2010) neljä tapaa, joilla kulttuuri- ja taidetoiminta vaikuttavat ihmisen hyvinvointiin. Ensimmäisenä on taide elämyksenä ja nautintona, sellaisenaan kuin jokin esitys tai teos on koettuna. Toisena on taide- ja kulttuuritoiminnan vaikutus koettuun terveyteen, parempaan työkykyyn sekä kokemukseen hyvästä elämästä. Kolmantena hän on määritellyt yhteisöt, joita taideharrastuksista ja kulttuuritoiminnasta saa, ja neljäntenä taiteen vaikutus miellyttävämpään ja virkistävään ympäristöön esimerkiksi kuvataiteen, arkkitehtuurin ja sisustuksen keinoin. (Liikanen 2010, 65.) Taide ja taiteellinen toiminta ovat tutkitusti parantaneet hoitotuloksia, vähentäneet fyysisiä ja psyykkisiä oireita sekä vähentäneet joidenkin rauhoittavien ja unilääkkeiden käyttöä. Taiteen positiiviset vaikutukset on huomattu myös joidenkin pitkäaikaissairauksien, kuten Parkinsonin taudin ja dementian hoidossa. Taide- ja kulttuuriosallistuminen on tutkimuksissa yhdistetty myös pidempään eliniän odotteeseen. Taidetoiminta edistää myös mielen hyvinvointia sekä mielen sairauksista paranemista, muun muassa parantamalla itsetuntoa ja -luottamusta, tukemalla sosiaalista osallistumista sekä vähentämällä ahdistusta ja masentuneisuutta. (Laitinen 2017.) Koska tutkimustulokset osoit-

tavat taidetoiminnan hyödyllisyyden, mielestäni on erittäin kiinnostavaa tutkia konkreettisia kokemuksia siitä, millä tavalla juuri Siperian nuorisoteatteriharrastajat ovat taideharrastuksensa kokeneet.

Teatteriharrastus on hyvä alusta kokemukselliselle oppimiselle. Kokemuksellinen, tai informaalinen oppiminen toteutuu vuorovaikutuksessa muiden kanssa, tarkkailemalla omaa ja muiden toimintaa, osallistumalla yhteiseen suunnitteluun sekä analysoimalla tapahtuneita virheitä. Informaalista oppimista tapahtuu oppimisprojekteissa, joissa on selkeä tavoite, tekemisen yhteydessä kokemusten kautta, vaikka toiminnalla ei olisikaan tiettyä tavoitetta, sekä tiedostamattoman piilo-oppimisen kautta. Teatteriharrastus perustuu kollektiiviselle, yhteistyön kautta oppimiselle. Oppiminen perustuu teatteriryhmien toimivaan ja runsaaseen vuoropuheluun, yhteisiin ongelmanratkaisutilanteisiin ja virheistä oppimiseen, muiden onnistumisista innostumiseen, ja tavoitteelliseen taitojen kehittämiseen. Myös tietynlainen dialogi yleisön kanssa antaa eväitä kehitykselle palautteen muodossa. (Sinivuori 2002, 61-64.)

Teatteri- ja draamatyöskentelyssä roolien ottaminen tarjoaa esimerkiksi haavoittuvaisille nuorille mahdollisuuden paeta negatiivisia stereotyyppioita sekä heille ulkoa päin annettuja rooleja. Rooleissa on myös mahdollista eläytyä erilaisiin identiteetteihin ja käytös- sekä toimintamalleihin. Parhaimmillaan tämä toimii taidetyöskentelyssä siten, että uusien roolien ottaminen tapahtuu ilman epäonnistumisen pelkoa siten, että roolin ottaja uskaltaa aidosti heittäytyä eläytymään itselle vieraalla tavalla käyttäytyvän ja ajattelevan rooliin. Taidetyöskentely parantaa ja aktivoi tutkitusti myös vuorovaikutustaitoja, kuten neuvottelu-, kommunikointi- ja yhteistyötaitoja. (Lehikoinen & Vanhanen 2017, 34-35.) Rooliin eläytyminen ja roolin ajattelumallien ymmärtäminen vaatii aitoa keskittymistä, sillä itselle vieras tapa ajatella vaatii kykyä kuvitella, mistä tietyt ajattelu- tai käytösmallit kumpuavat, ja millaisena roolin hahmo elämänsä kokee. Nopeissa arkielämän tilanteissa ja keskusteluissa ei ole mahdollista ajatella jokaisen vastaantulevan keskustelijan taustaa ja elämäntilannetta niin pitkälle, ja se saattaa osaltaan myös lisätä ymmärtämättömyyttä toisesta ihmisestä. Näytelmänteon prosessi vaatii myös pitkäjänteisyyttä ja keskeneräisyyden sietämistä, sillä prosessi kestää usein useita kuukausia ryhmän ensitapaamisesta viimeiseen esitykseen.

Draama perustuu kokeiluun ja leikkiin, joten siinä osallistuja voi kokeilla turvallisessa ympäristössä erilaisia rooleja, ja näin saada kokemusta elämän eri osa-alueilla. Kaikilla

ihmisillä on erilaisia rooleja elämässään, eli heidän roolinsa ovat erilaiset esimerkiksi työpaikalla, koulussa ja ystäväpiireissä. Draamatyöskentely voi helpottaa uusien roolien sisäistämistä uusissa ryhmissä sekä antaa etukäteen kokemusta erilaisten roolien kokeilusta. (Suihko 1995, 142-143.) Draaman kautta voi saada työkaluja minäkuvan kehittymiseen, joita tulee tarkastella kahdesta eri näkökulmasta. Draaman tilanteet voivat olla osallistujalle henkilökohtaisia, jolloin kaikki sosiaaliset, fyysiset ja emotionaaliset tapahtumat vaikuttavat koko minäkuvaan ja omaan olemiseen. Toinen vaihtoehto on se, että osallistuja eläytyy oman todellisen minänsä ulkopuolelle, kuvitteellisiin ajatuksiin ja ympäristöihin. (Luostarinen 1995, 240.) Kun draamaa lähdetään tekemään, on hyvä tarkastella etukäteen, kumpi kahdesta tavasta on osallistujalle parempi tapa oppia. Liian henkilökohtainen eläytyminen esimerkiksi rankkoihin menneisyydessä koettuihin aiheisiin voi luoda osallistujalle lisää ahdistusta eikä draamatyöskentely hyödytä asioiden käsittelyä. Toisaalta rankkoja kokemuksia voi käsitellä myös tätä kautta, ja eläytyä esimerkiksi erilaisiin tapahtumakulkuihin ja ratkaisuihin.

THL:n Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia -toimintaohjelman (2010-2014) loppuraportissa kerrotaan, että taiteen soveltava käyttö on lisääntynyt huomattavasti hyvinvointialoilla. THL on tehnyt taidelähtöisten menetelmien kehittämis- ja tutkimustyötä jo pitkään, ja tutkimuksellista näyttöä on kerääntynyt paljon siitä, että lasten ja nuorten kanssa tehtävässä työssä on hyötyä taidelähtöisistä menetelmistä. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2015, 35.)

4 NUORISOTYÖLLINEN NÄKÖKULMA

Nuoruutta voi määritellä esimerkiksi biologiseen, yhteiskunnalliseen, psyykkiseen tai kehityspsykologiseen elämänvaiheeseen liittyen. Nuoruus sijoittuu aikajanelle niin, että sen alkupäässä on täysi riippuvaisuus ja toisessa päässä itsenäisyys. Nuoruus on viimeinen vaihe lapsuudesta, ja sen aikana määrittyvät suureksi osin roolit ja itsen määrittely. (Krappe, Parkkinen & Sinisalo-Juha 2013, 9.) Kehityskulkua vauhdittavat tekijät, joista osa liittyy ajattelun kehittymiseen, osa fyysiseen kasvuun ja muutokseen ja osa sosiaalisiin asioihin. Nuoren sosiaalinen ympäristö laajentuu, ja nuoret alkavat itsenäistyä ja ottaa etäisyyttä vanhempiensa tavoista ja ajatusmalleista. Ajattelu kehittyy siten, että nuoret alkavat hahmottaa ja suunnitella tulevaisuuttaan esimerkiksi ammatinvalintaan, koulutukseen ja ihmissuhteisiin liittyen. Ajattelun kehittyminen luo myös pohjan omille periaatteille sekä moraalille. (Nurmi, Ahonen, Lyytinen, Lyytinen, Pulkkinen & Ruoppila 2014, 148.)

Nuorten kasvuun ja kehitykseen vaikuttavat vapaa-aika, koulu ja kotiympäristö. Nuoruudessa vanhempien kanssa vietetty aika vähenee, ja nuori alkaa viettää enemmän aikaa itse luodun sosiaalisen ympäristön kanssa. Nuoren vapaa-ajaksi luetaan se aika, minkä viettämisestä ja viettämispaikoista nuori on päättänyt itse. Tähän aikaan liittyvät vahvasti kavereiden kanssa oleminen, sosiaalinen media sekä harrastukset. (Soanjärvi 2011, 27.) Nuoren vapaa-aikaan voivat liittyä tiiviisti myös siis nuorisotyöntekijät. Omaa aikaa voidaan viettää kavereiden kanssa nuorisotiloilla tai harrastuksissa, joissa nuorisotyöllinen näkökulma on vahvasti läsnä.

Nuorisolaki ohjaa nuorisotyöntekijän työskentelyä. Lain tavoitteena on esimerkiksi lisätä nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia, tukea nuorten itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä ja harrastamista, sekä edistää tasa-arvoa, oikeuksien toteutumista ja yhdenvertaisuutta. Laissa nuorilla tarkoitetaan alle 29-vuotiaita. (Nuorisolaki 1285/2016.)

Nuorisotyön tarkoituksena on tukea nuorta kasvamaan ja oppimaan jokapäiväiseen elämään liittyviä asioita. Myönteisellä tunnistamisella tarkoitetaan ajattelumallin, käytäntöjen ja ammatillisen painopisteen muutosta, jonka tavoitteena on tunnistaa jokainen lapsi ja nuori kunnioittaen heidän yksilöllisiä erojaan ja yhteisöllisiä siteitään. Ajattelumallissa lapsia ei esimerkiksi jaotella ”tuettaviin” ja ”pärjääviin”, vaan tavoitteena on yksilöllisten voimavarojen löytäminen ja hyödyntäminen, sekä erilaisuuden

arvostaminen tiettyyn normiin pyrkimisen sijaan. (Kallio, Korkiamäki & Häkli 2015, 15.) Nuoren omaksi itseksi kasvamisen tukeminen sekä hänelle merkityksellisten asioiden tunnustaminen ovat nuorisotyössä ohjaajan ja nuoren välisen suhteen lähtökoh-
tia.

Nuorisotyöhön on ehtinyt muodostua omanlaisensa rakenteet. Jos myönteistä tunnis-
tamista haluaa harjoittaa, tulee tietoisesti pyrkiä pois nuorisotyöntekijälle tyypillisistä
ohjatuista ajatusmalleista, ja pyrkiä hetken aikaa näkemään maailmaa aidosti nuorten
silmin. (Autio 2015, 112.) Ammatillisiin ajattelumalleihin saattaa sisältyä esimerkiksi
koulussa opitut mielikuvat siitä, millainen nuori on, mistä he ovat kiinnostuneita ja
mitkä asiat liittyvät tiettyihin ikävaiheisiin. Välillä nuorten kanssa työskennellessä yl-
lätän itsenikin ennakoajatuksista, joissa kohtaan nuoren olettaen joitain tiettyjä asi-
oita, esimerkiksi hänen ikänsä vuoksi. Aidosti yksilöllistä kohtaamista täytyy siis tehdä
tiedostavasti, sillä tietyt mielikuvat ovat niin syvällä ajattelussamme, että ne vaikutta-
vat toimintaamme silloin, kun niiden huomioimiseen ei tietoisesti keskity.

Yksi nuorisotyön pääperiaatteista on sosiaalinen vahvistaminen. Sosiaalisella vahvis-
tamisella tarkoitetaan ennaltaehkäisevää työtä, joka tukee moniammatillisesti yhtei-
söjä, yksilöitä ja elämänhallintaa. Ammatillisessa mielessä se on kasvatuksellista ja yh-
teiskunnallista työtä erilaisissa toimintaympäristöissä, ihmisten ja ihmisryhmien
kanssa. Laissa sosiaalisella vahvistamisella tarkoitetaan niitä toimenpiteitä, joilla py-
ritään parantamaan nuorten elämäntaitoja sekä ehkäisemään syrjäytymistä. Sosiaali-
sen vahvistamisen ja nuorisotyön päätavoitteita onkin kannustaa nuorta aktiiviseksi,
yhteisöllistä toimintaa tekeväksi kansalaiseksi. Sosiaalinen vahvistaminen on käsit-
teenä korvannut negatiivissävytteisemmän syrjäytymisen ehkäisyn. (Lundbom & Her-
ranen 2011, 13-20.) Lähes kaikki nuorisotyön muodot voidaan siis lukea sosiaalisesti
vahvistamiseksi, sillä nuorisotyöntekijän ammatillisena perusajatuksena on sosiaali-
seen vahvistamiseen tähtäävä toiminta, ikäryhmästä riippumatta. Nuorisotyö on työnä
vaativaa, ja nuorisotyöntekijän tulee osata lukea, milloin nuori häntä tarvitsee

Nuorisotyöntekijän tehtävänä on antaa nuorelle rakentavaa palautetta ja ohjata häntä
siihen perustuvaan itsereflektioon, sillä se antaa parhaan tuen kasville ja ongelman-
ratkaisutaitojen kehittymiselle. Palautteen tulee kuitenkin olla sellaista, että nuoriso-
työntekijä on aidosti seurannut nuoren toimintaa, yksin sekä ryhmässä, ja palautteen

tarkoituksena on herätellä nuori ajattelemaan itse kriittisesti omaa käytöstään ja valintojaan. (Krappe ym. 2013, 11.) Siperian nuorisoteatterissa nuorelle annetaan palautetta ryhmän jäsenenä toimimisesta, mutta myös taiteellisista ratkaisuista ja työskentelystä. Ohjaaja ei voi antaa valmiita ratkaisuja lavatyöskentelyyn, vaan asiat suunnitellaan yhdessä. Nuorisotyöntekijän tarkoituksena ei siis ole rangaista tai pilkata nuorta, vaan saada hänet kyseenalaistamaan omaa toimintaansa. Parhaassa tapauksessa nuori pystyy tutkimaan omaa käytöstään ikään kuin ulkopuolelta, nuorisotyöntekijän antaman palautteen tai kysymysten avulla.

Jyväskylän kaupungin nuorisopalvelujen toimialaan kuuluu nuorten tieto- ja neuvontapalvelut, tilatoiminta, etsivä- ja nuorisotyö, kulttuurinen nuorisotyö ja osallisuuskasvatus (Jyväskylän kaupunki 2019). Siperian nuorisoteatteritoiminta on kulttuurista nuorisotyötä, joten sitä tarkastellessa tulee ottaa huomioon myös eri asioita kuin perinteisessä harrastajateatterissa. Siperian nuorisoteatteriharrastuksessa nuorten huolet ja tarpeet menevät taiteentekemisen edelle, ja jos nuoret kaipaavat keskustelua tai haluavat jakaa heille merkityksellisiä asioita, sellaiselle tulee olla aina aikaa. Harjoituksissa nuoret saattavat esimerkiksi kertoa ystävyysuhteistaan, käydä läpi kiusaamiskokemuksiaan tai kysyä apua arkipäiväisiin mietityttäviin tilanteisiin, ja vaikka esityksen prosessin kanssa olisi taiteellisesti ajateltuna kiire, menevät nämä asiat sen edelle. Mielestäni tätä ajatusmallia tulisi noudattaa enemmän myös nuorisotyön ulkopuolisissa harrastuksissa, kuten esimerkiksi aikuisten tekemissä teatteriproduktioissa. Koen, että taiteen tekeminen vaatii turvallisen tilan, jossa tekijä voi avata syvimpiä tuntojaan ryhmälle ja yleisölle. Jos omat tarpeet tulla kuulluksi sivuutetaan sen takia, että se vie aikaa taiteen tekemisen prosessilta, voi tietty inhimillisyys kadota tekemisestä ja se voi etäännyttää tekijöitä toisistaan.

4.1 Yhteisöpedagoginen osaaminen

Yhteisöpedagogikoulutuksesta valmistuu nuoriso- ja järjestötyön ammattilaisia. Yhteisöpedagogit voivat työskennellä esimerkiksi järjestöissä ja laitoksissa, ohjaustehtävissä, suunnittelijoina ja koordinaattoreina. Suuri osa yhteisöpedagogeista työllistyy nuorisotyön aloille, vaikka tutkintonimikkeellä voi työskennellä muissakin paikoissa,

kuten järjestöpuolella ja eri ikäryhmien kanssa tehtävissä ohjaustöissä. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2019.) Pedagogisella osaamisella tarkoitetaan sitä, että työntekijä hallitsee kasvun ja kehityksen teorian, sekä niihin liittyvien menetelmien tietoperustan. Pelkkä tietoperusta on nuorisotyöntekijän ammatissa kuitenkin vain pieni osa, sillä ammatin tärkeimpiin taitoihin kuuluvat vuorovaikutustaidot ja tunneälykäs ihmisen kohtaaminen. Aito kiinnostus ja oman tilan antaminen ovat työssä äärimmäisen tärkeitä, sillä nuorta ei voi auttaa väkisin. Omaa itseään ei voi myöskään nostaa millekään ammatilliselle jalustalle sen varjolla, että hallitsee tietyn ihmisen kasvuun ja kehitykseen liittyvän tietoperustan.

Jotta yhteisöpedagogi voi kohdata ja kannustaa nuoria, tulee hänen tunnistaa omat arvonsa ja ajatuksensa, ja näitä taitoja ei voi pelkällä teoriaosaamisella kartuttaa. (Lundbom & Herranen 2011, 21-22.) Yhteisöpedagogin ammatti-identiteetti kehittyy koulutuksen, kokemusten ja työ- tai työharjoittelupaikkojen kautta. Ammatti-identiteetillä tarkoitetaan nuorisotyöntekijän omaa kokemusta itsestään ja vahvuuksistaan, ammatillisen tiedon osaamisesta, mutta myös tiedostamista omista rajoitteista ja kehityskohteista. (Kalliola, Kurki, Salmi & Tamminen-Vesterbacka 2010, 32.) Valmistuneilla yhteisöpedagogeilla on taitoa ja tietoa ryhmä- ja yksilöprosessien ohjaamisesta, vuorovaikutuksesta, viestinnästä ja ryhmäprosessien vahvistamisesta, sekä esimerkiksi verkostotyöstä ja kehittämisestä (Kolehmainen 2012, 9).

Yhteisöpedagogin työkentistä suurin osa on jonkinlaista ryhmänohjaamista tai ryhmien kanssa toimimista. Minkä tahansa menetelmän parissa työskennellessä tulee ottaa huomioon ryhmä ja sen toimivuus. Onnistuneessa ryhmänohjauksessa ohjaajalla tulee olla tietoperustaa ryhmäprosessin vaiheista sekä ryhmärooleista. Ryhmäroolit vaihtelevat ryhmän aloituksesta siihen, kun ryhmä ja toimintatavat ovat jo jäsenille tuttuja, ja ohjaajan rooli ryhmäläisten silmissä muuttuu myös toiminnan edetessä. Ohjaajan oma ammatillisuus on tärkein avain nuorten ryhmätoiminnan onnistumisessa. Nuoret voivat haastaa ja tarkkailla myös ohjaajan varmuutta ja tietotaitoa, mihin ohjaajan on hyvä varautua myös etukäteen. Ryhmän toiminnalla tulee olla tietty tavoite, joka on ohjaajalla selkeästi tiedossa. Ryhmäytymiseen tulee myös käyttää tiedostaen aikaa, eikä olettaa, että se tapahtuisi itsekseen. (Krappe ym. 11-12.)

Ryhmätyöskentelyn tärkein edellytys on, että joku toimii ryhmätoiminnan tukijana ja organisoijana. Tätä henkilöä voidaan kutsua ohjaajaksi tai fasilitaattoriksi. Fasilitaattorin tehtävänä on keskittyä puolueettomasti ryhmäläisten keskinäiseen dynamiikkaan ja ryhmän toimintaan. Ohjaaminen vaatii hyviä ihmissuhdetaitoja, sekä kykyä kannustaa ryhmää toimimaan itsenäisesti, omaa toimintaansa kehittäen. Ohjaajan tehtävänä on antaa tukensa ja tietonsa ryhmän käyttöön, ja hyväksyä se, että ryhmä voi tietää itse, jos joku asia sopii heille ohjaajan suunnitelmia paremmin. (Summa & Tuominen 2009, 9-10.)

Nuorisotyöntekijän tärkein työkalu on hänen oma persoonansa. Ammatillinen kasvu perustuu siihen, että yhteisöpedagogi reflektoi omaa työskentelyään sekä ajatuksiaan, ja pyrkii sen pohjalta kehittämään työskentelyään ja itseään. (Soanjärvi 2011, 131.) Ryhmien ohjauksessa ohjaaja on samaa aikaa ryhmän jäsen sekä ulkopuolinen. Ohjaajan tehtävänä on reflektoida ryhmän toimintaa ulkopuolelta, eli havainnoida ryhmässä vallitsevia tunnetiloja sekä toimintamalleja, ja kehittää niitä parhaaseen mahdolliseen suuntaan. Ryhmä suuntaa tunteensa suoraan ohjaajaan. Jos ohjaaja kokee olonsa vaikeaksi, se ei välttämättä tarkoita, että tunne olisi ohjaajan päänsisäinen asia, vaan että se on ryhmän toiminnasta kumpuava tunne, jolle tulee tehdä jotain. (Krappe, Parkkinen & Sinisalo-Juha 2013, 12.) Nuorisoteatteritoiminnassa ohjaajan rooli korostuu erityisesti, sillä nuorisotyöllisten näkökulmien lisäksi ohjaajan tehtävänä on valmistaa ryhmän kanssa valmis näytelmä, jota esitetään maksaville katsojille.

4.2 Kulttuurinen nuorisotyö

Suomessa on tehty kulttuurista nuorisotyötä ainakin 1920-luvulta asti. Kulttuurista nuorisotyötä toteutetaan nykyään järjestöissä, kunnissa sekä nuorten vapaissa ja epämuodollisissa yhteisöissä. Kunnallisessa nuorisotyössä tällä käsitteellä tarkoitetaan nuorten omia ideoita ja aloitteita, sekä itseilmaisua tukevaksi toiminnaksi. (Anttonen 2012, 168.) Käsitteenä kulttuurinen nuorisotyö on kuitenkin vakiintunut Suomessa vasta 1990-luvulla, ja se on kirjattu nuorisolakiin vasta 2006, kulttuurisen nuorisotoiminnan nimellä (Ruotsalainen 2016, 202). Kulttuuri ja taide nähdään tärkeänä osana

ihmisen hyvää elämänlaatua, ja niiden hyvinvointia tukevat vaikutukset liittyvät kaikkiin elämävaiheisiin. Kulttuurihyvinvoinnilla tarkoitetaan yksilöllistä ja yhteisöllistä ajatusta siitä, että taide ja kulttuuri ovat hyvinvointia lisäävä tekijä. Kulttuurihyvinvointi on myös inhimillisten tarpeiden täyttämistä, sillä ihminen on itseään ilmaiseva, luova ja muiden kanssa kommunikoiva riippumatta muista elinolosuhteistaan. (Täikösydän 2007.)

Kulttuuriselle nuorisotyölle on hankalaa tehdä kattavaa määritelmää. Toiminnan tarkoituksena on kuitenkin tukea nuoren kasvua aktiiviseksi kansalaiseksi. Kasvulla tarkoitetaan nuoren oman identiteetin kehittymistä, sekä käsitystä oikeasta ja väärästä. Tämän kasvun myötä nuoren on myös mahdollista vaikuttaa ympäröiviin yhteisöihin ja yhteiskuntaan. Kulttuurisen nuorisotyön perustehtäviä on luoda kulttuurisia ja henkisiä tukirakenteita, opettaa niiden kautta ilmaisutaitoja sekä tarjota nuorille yhteisöllisiä kokemuksia. (Ruotsalainen 2016, 205.)

Kulttuurisessa nuorisotyössä ohjaajan roolina voi olla esimerkiksi innostaja, rohkaisija, ryhmästä ja ryhmäytymisestä huolehtiva menetelmien opettaja sekä kasvatuksellisten asioiden toteutumisesta huolehtija. Tekemisen tavoitteena voi olla esimerkiksi nuoren oman persoonan ja kriittisen ajattelun kehittäminen, oman vastuun tiedostaminen tai asenteiden muutos. Menetelmien sisällöt lähtevät usein nuorten omista tarpeista käsitellä tiettyjä asioita, joita ohjaaja ohjaa nuorisotyöllisten näkökulmien kautta. (Anttonen 2012, 175.) Kulttuurinen nuorisotyö liittyy olennaisesti non-formaaliin, eli epämuodolliseen oppimiseen (Ruotsalainen 2016, 207-209). Non-formaalissa oppimisessa oppiminen tapahtuu ympäristöissä, jotka eivät ole suunniteltu muodollista opetusta varten. Yleisimmät formaalista, eli muodollista oppimista tarjoavat paikat ovat koulut, sillä siellä oppiminen on ennalta suunniteltua ja tavoitteellista. Kulttuurinen nuorisotyö on myös informaalista oppimista, jolla tarkoitetaan asian oppimista ”huomaamatta”, työskentelyn kautta. (Peda.net 2019.)

4.3 Taidekasvatus ja taidelähtöiset menetelmät

Kulttuurisessa nuorisotyössä hyödynnetään usein taidelähtöisiä menetelmiä. Taidelähtöisillä menetelmillä tarkoitetaan sellaista toimintaa, joka pyrkii taiteen ja kulttuurin keinoin parantamaan ihmisten hyvinvointia. Suomessa taidelähtöisiä menetelmiä on käytetty 1990-luvulta asti esimerkiksi nuoriso- ja vanhustyössä, sosiaali- ja terveysaloilla, työyhteisöjen hyvinvoinnin parantamisessa sekä opetuksessa. Taidelähtöisillä menetelmillä pyritään vaikuttamaan osallistujien ajatuksiin, tekemiseen ja oman toiminnan seuraamiseen. (Taikusydän 2017.) Taidelähtöiset menetelmät tukevat elämänhallintaa sekä auttavat nuorta löytämään omia vahvuuksiaan sekä mielenkiinnon kohteitaan. Ajatusmallien ja asenteiden muuttaminen on nuorten kanssa helpompaa kuin aikuisten, ja siksi taidelähtöinen toiminta tukee myönteisen maailmankuvan ja minäkuvan rakentumista. (Krappe ym. 2013, 19.)

Taiteen menetelmissä ei ole automaattisia oikeita tai vääriä ratkaisuja, joten se pakottaa osallistujat pohtimaan sitä, mitä taiteella halutaan oppia itse tai välittää muille. Taiteessa ei ole myöskään samalla tavalla voittajia ja häviäjiä kuin esimerkiksi urheilussa, joten toimintaan voi olla helpompi tulla, vaikka pelkäisikin mokaamista. Toisaalta taiteen kanssa voi olla hyvin paljaana ja auki katsojille, sillä taiteen avulla voidaan välittää niitä ajatuksia ja tunteita, jotka ovat liian suuria ääneen puhuttaviksi.

Osallistava taide määritelmänä tarkoittaa sellaista vuorovaikutustilannetta, joka perustuu aktiivisesti tehtävään taidetoimintaan. Se perustuu osallistujan tarpeille oppia ja tehdä taiteellista toimintaa, ja siinä toimitaan tasa-arvon periaattein siten, ettei taiteellisen osaamisen perusteella jaotella osallistujia, vaan kaikki ovat tekemisessä yhdenvertaisia. Osallistavassa taidetoiminnassa prosessi on osa opetusta, jolloin taiteen tekijät voivat keskustelun avulla luoda turvallisen tilan, jossa osallistujat voivat oppia toisiltaan. (Taikusydän 2017.) Tällaisessa taidelähtöisessä työskentelyssä osallistujat eivät ole lähes koskaan ammattilaisia. Työskentelyssä voi painottua erilaiset näkökulmat, kuten vuorovaikutus ja sosiaalisuus, tai kasvatus. Toiminnan aiheeksi valitaan usein yhteisölle tuttu ja osallistujien elämään liittyvä aihe, koska silloin tekeminen tulee osallistujille merkitykselliseksi ja siihen haluaa keskittyä ja nähdä vaivaa. Aihe pyritään tuomaan näkyväksi taiteen keinoin, ja osallistujat tarjoavat siihen ratkaisuja ja

uusia näkökulmia, ollen toiminnassa yhdenvertaisina ilman yhteiskunnan antamia rooleja. (Korhonen 2019.)

Taiteen ja kulttuurin sosiaaliset vaikutukset on todettu kansainvälisissä tutkimuksissa. Yhteisöllinen taidetoiminta lisää sosiaalista osallisuutta, kehittää sosiaalisia vuorovaikutuksia sekä parantaa osallistujan sosiaalisia verkostoja. Taidetoiminta ehkäisee siis myös syrjäytymistä ja voi luoda sellaisten ihmisryhmien välille yhteyden, jotka eivät aiemmin olisi kommunikoineet keskenään. Se kehittää myös erilaisuuden ymmärtämistä, kulttuurien välistä kommunikointia, edistää tasavertaista kohtaamista ja purkaa ennakkoluuloja. Toiminta edistää osallistujien aktiivista kansalaisuutta ja kehittää kriittistä ajattelua, sillä taidetoiminta on konkreettista tekemistä, joissa osallistujien pitää itse ratkoa ongelmia ja ideoida käsiteltäviä aiheita. (Laitinen 2017.)

Siivonen (2010, 5) on pohtinut Nuorisotutkimusverkoston julkaisussa sitä, kuinka nuorten hyvinvointia ja osallisuutta voidaan parantaa taiteen avulla vuoteen 2020 mennessä. Hänen visiossaan kaikilla nuorilla on 2020-vuoteen mennessä mahdollisuus innostua ja kiinnostua taiteen tekemisestä, sekä vaikuttaa lähiympäristöissään ja yhteiskunnassa tuomalla esiin ajatuksiaan ja näkemyksiään elämästä. Toiminta-ajatuksena hän kannustaa aikuisia luomaan nuorten kanssa taidetta sekä perustamaan yhteisiä tiloja eri ikäisille taiteen luomiseen. Tämän avulla nuoret ja aikuiset oppivat ja kasvattavat ymmärrystä elämästä ja toisistaan.

Kaikki sellainen toiminta, jossa opetetaan toimimaan taiteen menetelmiä hyödyntäen, sekä arvioidaan tämän toiminnan tuloksia, on taidekasvatusta. Taidekasvatukseksi lasketaan sellainen toiminta, joka tapahtuu esimerkiksi kouluissa, harrastustoiminnassa, taidelaitoksissa, tai muunlaisessa koulutuksessa, jossa menetelmäksi on valittu taidelähtöiset menetelmät. (Varto 2011, 22.) Siperian nuorisoteatteritoiminta lukeutuu siis taidekasvatukseksi. Jo käsikirjoituksen tekovaiheessa nuoria kannustetaan pohtimaan heille tärkeitä aiheita sekä sitä, mitä he ovat aidosti asioista mieltä. Ohjaajan tehtävänä on kiinnittää huomiota myös sosiaalisten taitojen ja ongelmaratkaisukyvyyn kehittymiseen sekä ryhmähenkeen. Teatterialalla on varmasti paljon koulutettuja ohjaajia, joiden ainoa fokus esityksen valmistamisessa on taiteellisesti paras lopputulos, miten sen nyt kukakin määrittelee. Nuorisoteatterissa lopputulos ei ole ainoa mietittävä asia, vaikka teatteria tehdäänkin tosissaan.

4.4 Draamakasvatus

Draamakasvatus on termi, joka tarkoittaa toimintaa, jossa hyödynnetään draamapedagogiikkaa. Draamakasvatuksen voi ymmärtää kulttuurin luomisen ja ymmärtämisen tilana, ei niinkään perinteisenä opetusmenetelmänä. Draamakasvatus on käsitteenä kattavampi kuin pelkkä draamapedagogiikka tai teatterikasvatus. (Heikkinen 2002, 15-17.) Ilmaisukasvatus taas pitää sisällään myös teatterin ulkopuoliset ilmaisukeinot kuten musiikin, kirjallisuuden, kuvataiteen ja liikunnallisen ilmaisun. Ilmaisukasvatuksen tarkoituksena on vahvistaa luovaa elämänasennetta, auttaa ymmärtämään erilaisuutta sekä kannustaa yksilöä omaehtoiseen itseilmaisuun. Ilmaisukasvatukseen liittyy ilmaisutaidon opetus, ja sen perustana on myös draamapedagogiikka. (Sinivuori 2002, 20-22.)

Teatterin yhteydessä taidelähtöisistä menetelmistä voidaan puhua soveltavana teatterina ja draamana, forum-teatterista sekä sosiaalisesta tai osallistavasta teatterista (Korhonen 2019). Forum-teatteri on yksi poliittisen teatterin metodi, niin sanottu sorrettujen teatteri. Siinä yleisölle näytetään esitys, jossa päähenkilö yrittää tehdä jotain, toisen henkilön estäessä yritykset. Esityksen jälkeen yleisölle annetaan keskustelussa mahdollisuus muuttaa jotain juonessa. Muutoksella pyritään saamaan ymmärrys siitä, miten toisin toimimalla voi päästä johonkin tiettyyn tavoitteeseen. Yleisöä voidaan pyytää fyysisesti korvaamaan päänäyttelijä, jolloin ihmisten erilaiset ratkaisumallit ja toimintatavat konkretisoituvat. (Rantala & Jansson 2013, 45-46.)

Kun draamaa käytetään kasvatuksellisenä, sosiaalisen työn ja opetuksen menetelmänä, ovat taiteen tekijät usein amatöörejä. Tällöin toiminnan prosessi on tärkeämpi kuin lopputulos. Draaman teoreettisissa keskusteluissa saatetaankin kysyä, että onko draama taidetta, vai enemmänkin opetuksen ja kasvatuksen metodi. (Honkakoski 2017, 74-75; Heikkinen 2002, 13-24.) Draamatoiminnan tarkoituksena on tutkia ja luoda asioiden merkitystä siten, että ryhmä joko jakaa merkitykset esityksinä toisille katsojille, tai käsittelee niitä vain ryhmän sisällä. Jos merkitykset esitetään toisille, painopiste on yleisössä ja siinä, miten se pystyy kuulemaan, ymmärtämään ja näkemään niitä. (Owens & Barber 1998, 14.) Draamakasvatusta voidaan pitää teatterimaisena leikkinä. Leikissä ja teatterissa on samat elementit, eli toiminta tarinan ja roolien kautta sellaisessa paikassa ja ajassa, joka ei ole sen hetkistä sosiaalista todellisuutta.

Leikissä ja näytelmässä voidaan käyttää myös samoja tehokeinoja luomaan uutta todellisuutta, eli esimerkiksi rooliasuja ja ääniä. Leikki ja draama perustuvat myös dialogille. (Heikkinen 2002, 44-45.)

Roolin kautta voi löytää uusia tapoja ajatella ja toimia, sekä nähdä itsensä muiden silmin. Draamatyöskentelyssä on erittäin tärkeää käydä toiminnan jälkeinen jälkikeskustelu, jossa pohditaan ongelmakohtia, ajatuksia, tunteita sekä todellisuuden ja fiktion yhteyttä. Draamassa mahdolliset asiat ovat mahdollisia, mutta myös sellaisten todellisten asioiden esiintuominen voi olla helpompaa, joita esimerkiksi joku osallistuja ei muuten huomaisi. Tällaisia asioita voivat olla esimerkiksi omat voimavarat, jotka muut osallistujat voivat tehdä näkyväksi. Keskustelussa täytyy myös pohtia omia mielipiteitä ja käsityksiään, sekä perustella ne. (Honkakoski 2017, 77-75.)

Draaman tarkoituksena ei siis ole aina valmistaa esitystä, jota varten katsojat kutsutaan paikalle. Draamaa voi käyttää myös tietyn ryhmän sisäiseen työskentelyyn ja asioiden merkitysten ja luonteen ymmärtämiseen. Vaikka draamallinen teos esitettäisiinkin yleisölle, työskentelee ryhmä myös sisäisesti aiheen kanssa, sillä esitettävä asia sekä siihen liittyvät sisällöt ja merkitykset tulee sisäistää erittäin hyvin ennen kuin voidaan edes pohtia, mitä yleisön tulisi teoksesta ymmärtää tai saada irti. Kuten muissakin ryhmissä, taidelähtöisiä menetelmiä hyödyntävän nuorten ryhmän jäsenillä tulee olla varmuus henkisestä ja fyysisestä koskemattomuudesta. Hyvän ja toimivan ryhmän lähtökohtana on, että ryhmäläiset voivat keskenään ja suhteessa ohjaajaan toimia omina itsenään, kunnioittavassa ilmapiirissä. (Krappe ym. 2013, 14.)

Nuorisoteatteri saattaa sanana herättää sellaisia ajatuksia, ettei siellä tehdä teatteria tosissaan tai korkeaa taiteellista lopputulosta tavoitellen. Ryhmäläisiltä vaaditaan kuitenkin korkeaa motivaatiota jo silloin, kun roolijakoa tehdään. Ohjaaja kiinnittää sieläkin huomiota näyttelijäntyöllisiin asioihin, sekä vaatii ryhmäläisiltä keskittymistä ja kehittymistä. Tämän kaiken työskentelyn keskellä tulee kuitenkin muistaa, että ohjaaja on myös nuorisotyöntekijän asemassa, eli hänen tulee olla nuorelle se turvallinen aikuinen, jollaisia muuallakin nuorisotyön alalla työskentelee.

5 TUTKIMUS

Tässä luvussa avaan teoriaa tutkimus- ja analyysimenetelmiini sekä menetelmän valintaan. Pohjustan myös teoriapohjan avulla kyselylomakkeeni valmistusta ja aineistonkeruun prosessia. Siperiassa on tehty palautekyselyjä sekä -keskusteluja harjoittelukausien päätteeksi. Tutkimuksessani teen saman kyselyn jokaiselle ryhmälle, kun aiemmin palaute on voitu kerätä eri tavoin eri ryhmiltä. Osa kysymyksistä on toki sellaisia, joita ryhmäläisiltä on jo aiemminkin kysytty. Tutkimukseni tavoitteena onkin koota kaikkien ryhmien jäsenten näkemykset harrastuksesta ja kehittämistarpeista.

Keskeiset tutkimuskysymykseni ovat:

1. Miten teatteriharrastus on vaikuttanut nuorten elämään?
2. Millaisia kehitysideoita heillä on Siperian nuorisoteatterille?
3. Mitä hyviä ja huonoja puolia he näkevät siinä, että käsikirjoitus valmistetaan yhdessä ryhmän kanssa?

5.1 Tutkimusmenetelmän valinta

Tutkimusmenetelmän valinnassa vaikuttaa eniten se, minkälaista tietoa tutkimuksessa haetaan, sekä mistä ja keneltä tietoa etsitään. Menetelmän valinnassa tulee ottaa myös huomioon muut tutkimukseen vaikuttavat tekijät, kuten tutkimuksen tekoon varattu aika. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 184-185.) Tutkimukseni tarkoituksena on siis löytää uusia näkökulmia sekä kerätä kokemuksia nykyisestä toiminnasta.

Kvantitatiivisia ja kvalitatiivisia menetelmiä on hankalaa tarkkarajaisesti erottaa toisistaan, eikä niiden ole tarkoituskaan kilpailla keskenään. Sanotaan, että kvantitatiiviset menetelmät käsittelevät numeroita, ja kvalitatiiviset menetelmät merkityksiä. Suuntauksia ei voi kuitenkaan asettaa toistensa vastakohtiksi, sillä molemmat ovat riippuvaisia toisistaan. Merkityksiä sisältävät ilmiöt voidaan ilmaista myös numeroin, ja numerot perustuvat käsitteellistämiseen, jotka sisältävät merkityksiä. (Hirsjärvi ym. 2009, 136-137.) Eri tutkijat määrittelevät tutkimusmenetelmäoppaissaan laadulliset

menetelmät eri tavoin, joten kenenkään tutkijan määritelmää ei kannata pitää absoluuttisena totuutena (Tuomi & Sarajärvi 2018).

Laadullinen tutkimus voi olla tutkittavan asian vähitellen tapahtuvaa käsitteellistämistä. Tutkija ei niinkään ole testaamassa jonkin tietyn teorian toimivuutta, mutta toki hänellä on päässään teoreettisia näkökulmia, ja vähitellen käsitteellistyvät näkemykset ohjaavat tietyiltä osin tutkimuksen kulkua. Tutkijan kiinnostus tutkimukseen voi lähteä tietyistä seikoista, jotka hän olettaa tutkimuksen kannalta tärkeiksi, mutta myös aineiston keruusta esiin nousseet uudet näkökulmat tuottavat uutta teoriaa tutkittavasta ilmiöstä. (Kiviniemi 2018, 77.) Määrällinen, eli kvantitatiivinen tutkimus eroaa laadullisesta tutkimuksesta usein siten, että siinä keskeisessä asemassa ovat aiemmat teoriat sekä se, että aineisto on mahdollista analysoida numeroiden kautta (Hirsjärvi ym. 2009, 140). Tutkimukseni sisältää laadullisilla ja määrällisillä menetelmillä analysoitavia kysymyksiä. Tarkoituksena on selvittää henkilökohtaisia kokemuksia ja tunteita harrastukseen liittyen, mutta esimerkiksi kehittämisideoista voi nousta useampia samanlaisia vastauksia, jolloin aineistoa voi lukea siten, että esimerkiksi suurempi joukko vastaajista kaipaisi tietynlaista toimintaa.

Jos tutkimuksella halutaan saada selville mitä kokevat, ajattelevat tai tuntevat, tutkimusmenetelmäksi kannattaa valita kyselylomakkeet, haastattelut tai asenneskaalat (Hirsjärvi ym. 2009, 185). Haastattelu on kokemusten keräämiseen hyvä menetelmä, mutta koska tarkoitukseni on saada mahdollisimman monen ryhmäläisen näkemys asiasta, olisi haastattelulla kerätty aineisto ajallisesti mahdoton toteuttaa. Haastattelua ja kyselyä ei kannata myöskään kovin jyrkästi erottaa toisistaan, vaikka ne eivät tarkoita täysin samanlaista tutkimusmenetelmää. Kyselyn ja haastattelun erona on lähinnä tutkijan toiminta, jossa haastattelussa kysymykset kysytään ääneen, ja vastaukset merkitään ylös, kyselyssä kysymykset ovat kirjallisessa muodossa, joihin vastaaja vastaa itse kirjallisesti. (Tuomi & Sarajärvi 2018.) Kvalitatiiviselle tutkimukselle on tyypillistä, että tutkija pyrkii paljastamaan odottamattomia asioita, eikä esimerkiksi testaa jonkun olemassa olevan teorian toimivuutta. Laadullisessa tutkimuksessa tutkija ei määrää sitä, mikä asia on tärkeää ja mikä ei. (Hirsjärvi ym. 2009, 164.) Tutkimuksen tarkoituksena on siis löytää uusia näkökulmia siihen, millaista uutta sisältöä Siperian nuorisoteatteri kävijöiden mielestä kaipaisi, ja onko toiminta tähän mennessä ollut mielekästä.

Yksi perinteisimmistä tavoista kerätä aineistoa on kyselylomake. Kyselylomakkeen muoto vaihtelee kohderyhmän ja tutkimuksen tarkoituksen mukaan, ja niitä voidaan toteuttaa perinteisesti paperilla tai sähköisinä kyselyinä. Tutkija voi itse olla paikalla silloin, kun aineistoa kerätään, tai vastaaminen voi tapahtua myös ilman valvontaa, kuten esimerkiksi posti- tai kirjekyselyissä. (Valli 2018a, 92-93.) Kyselytutkimuksen heikkouksina pidetään esimerkiksi sitä, että ei ole mahdollista olla varma siitä, kuinka tosissaan ja huolellisesti vastaajat vastaavat kysymyksiin. Väärinymmärryksiä on vaikea kontrolloida, sillä etukäteen ei voi täysin tietää ovatko vastausvaihtoehdot vastaajien näkökulmasta selkeitä (Hirsjärvi 2009, 195; Valli 2018a, 95-96).

Suoritin kahden ryhmän kyselyt niin, että olin itse paikalla, kun ryhmäläiset vastasivat kyselyyn. Tällaisen aineistonkeruumenetelmän vastausprosentti on suuri. Sen etuna on myös se, että tutkija voi tarkentaa kysymyksiä ja kontrolloida vastaajien käytöstä, jos hän esimerkiksi huomaa, että joku ei ymmärrä kyselyssä olevaa kysymystä. Vastaaaja voi myös itse kysyä apua tutkijalta, jos joku kohta tuntuu hankalasti ymmärrettävältä. Tällaisessakin tutkimusmuodossa kyselylomake tulee tehdä etukäteen niin huolellisesti, että väärinymmärrysten mahdollisuus kysymyksissä on mahdollisimman pieni.

5.2 Kyselylomakkeen valmistaminen

Kyselylomakkeen kysymykset tulee suunnitella huolellisesti ennen kyselyn toteuttamista. Hyvä kysymys ei saa olla liian pitkä tai johdatteleva, kirjoitusasu on oltava moitteeton, se ei sisällä erikoisia sanoja, kysymys on tutkimuksen kannalta tarpeellinen ja se mahdollistaa sen, että tutkija saa toivotut tulokset. (Heikkilä 2014, 54-55.) Lomakkeen tulee näyttää myös helposti täytettävältä, eikä se saa olla liian pitkä. Jos tutkija ei ole itse paikalla kyselyä täytettäessä, tulee lomakkeessa kertoa myös tutkimuksen tarkoitus. (Hirsjärvi ym. 2009, 204.) Lomakkeen alkuun laitetaan usein taustakysymyksiä, jossa kysytään esimerkiksi vastaajan ikää tai sukupuolta. Kun helpot kysymykset laitetaan lomakkeen alkuun, tutkija luo vähitellen luotettavaa suhdetta vastaajaan, jonka jälkeen arkaluontoisempiin ja henkilökohtaisempiin kysymyksiin on helpompi vastata. Taustakysymykset voidaan sijoittaa myös loppuun, jos ajatellaan

että vastaajan motivaatio voi laskea kyselyn aikana, ja helppoihin kysymyksiin voidaan vastata huonommallakin keskittymisellä. (Valli 2018a, 94-95.)

Kyselyssäni (Liite 1) taustakysymykset ovat alussa, henkilökohtaisia kokemuksia kartoittavat kysymykset seuraavana, ja viimeiseksi kehitysideoita kartoittavat kysymykset. Kun laadin kyselyä, mietin myös tutkimusjoukkoni ikää. Jos kysymyksissä on minulle selkeitä sivistyssanoja, 13-vuotias nuori ei välttämättä tiedä mitä sanalla tarkoitetaan. En aikataulullisista syistä kerennyt testata kyselyä ennakkoon kenelläkään nuorella, mutta lähetin sen kommentoitavaksi Siperian työntekijöille sekä opettajaleni. Pohdin myös kysymysten muotoa, sillä -ko ja -kö päätteisiin sanoihin voi olla helppoa vastata vain lyhyesti kyllä tai ei, mutta joku toinen sanavalinta voi olettaa lii- kaa asioita vastaajasta. Ensin laadin kysymykset välttäen käyttämästä tällaisia sanoja, käyttäen esimerkiksi ilmaisua ”kuvaile, millaisiin asioihin teatteriharrastus on vaikuttanut”. Kun lähetin kyselyn Siperiaan kommentoitavaksi, sain sieltä ohjeen, että kysymyksen asettelu olettaa harrastuksen vaikuttaneen vastaajan elämään jotenkin, ja onko-kysymys ei taas oletta sen vaikuttaneen mitenkään. Päädyin tekemään kysymyksiä, jossa käytän esimerkiksi onko-sanaa, ja laitoin perään kysymyksen, esimerkiksi ”jos on, niin miten?”. Tällä pyrin saamaan laajempia vastauksia kuin kyllä ja ei.

Laatimani kysely perustuu enimmäkseen avoimiin kysymyksiin. Lomakkeessa on myös neljä monivalintakysymystä, joiden tarkoituksena on selvittää, mihin ryhmään vastaaja kuuluu, millaisessa ryhmässä vastaaja mieluiten olisi, ja kuinka ryhmäjaot vastaajan mielestä tulisi tehdä. Avoimet kysymykset kartoittavat vastaajan kokemuksia harrastuksen vaikutuksista, sisällöistä, konkreettisista tiloista sekä kehitysideoita. Hahmottelin kyselyn kysymyksiä Siperiasta saatujen toiveiden ja tutkimuskysymysteni pohjalta. Jaoin tutkimuskysymykseni kolmeen eri luokkaan: taustakysymyksiin, kokemuksiin sekä kehitysideoihin.

Kyselylomakkeessa on kolme strukturoitua kysymystä. Strukturoiduilla, eli suljetuilla kysymyksillä tarkoitetaan niitä kysymyksiä, joissa vastausvaihtoehdot ovat ennalta määrättyjä. Suljettujen kysymysten etuna on vastausten helppo käsittely, mutta myös mahdollisten virhevastausten minimointi. Kaikki vastaajat eivät välttämättä ole kielellisesti yhtä lahjakkaita, joten vastauksiin voisi tulla sellaisia asioita, joita tutkijan ei ole ollut tarkoitus kysyä. Suljettujen kysymysten heikkoutena on esimerkiksi se, että joku

tärkeä vaihtoehto on jäänyt puuttumaan. Kahden vastausvaihtoehdon kysymystä kutsutaan dikotomiseksi kysymykseksi, ja useamman vaihtoehdon kysymystä monivalintakysymykseksi. (Heikkilä 2014, 49.) Lomakkeeni suljetut kysymykset kysyvät, mihin Siperian teatteriryhmään vastaaja kuuluu, millaisessa ryhmässä vastaaja olisi mieluiten tulevaisuudessa ja sitä, tulisiko ryhmien jäsenten pysyä samoina vai vaihtua esimerkiksi kauden päättyessä. Viimeisimmäksi mainitsemassani kysymyksessä on vain kaksi vaihtoehtoa.

Sellaisissa kysymyksissä, jossa yhdistyvät valmiit vastausvaihtoehdot ja avoimet kysymykset, kutsutaan sekamuotoisiksi kysymyksiksi. Tavallisesti näissä kysymyksissä on useampi vastausvaihtoehto ja yksi avoin kysymys, joka usein pyrkii tutkimaan, onko valmiiden vaihtoehtojen lisäksi vastaajien mielestä olemassa jokin muukin vaihtoehto. (Heikkilä 2014, 50.) Kyselyssäni on yksi sekamuotoinen kysymys, jolla kysytään sitä, kuinka ryhmäjako tulisi nuorisoteatterissa tehdä. Tällä hetkellä jako tapahtuu ikäryhmittäin.

Näiden kysymysten lisäksi lomakkeessa on kymmenen avointa kysymystä. Avoimet kysymykset ovat tarpeellisia silloin, kun valmiita vaihtoehtoja ei voida tarkasti määrittää. Avointen kysymysten heikkoutena voidaan pitää sitä, että niihin voidaan jättää vastaa-matta helpommin, kuin valmiit vaihtoehdot antavaan kysymykseen. Aineiston analysointi on myös huomattavasti työläämpää kuin strukturoitujen kysymysten kanssa, ja analyysissä voi olla tulkintavirheitä. Avointen kysymysten vastauksista voidaan saada sellaista tietoa ja ideoita, joihin tutkija ei ole etukäteen osannut varautua. (Heikkilä 2014, 47.)

5.3 Aineistonkeruu ja analyysimenetelmät

Siperian nuorisoteatteriryhmiä on yhteensä viisi, ja ne on jaettu 13–16-vuotiaisiin, 15–19-vuotiaisiin, 20–29-vuotiaisiin, poikateatteriryhmään sekä OffSiperia-ryhmään, jonka toiminta perustuu yksittäisiin, nuorten omaehtoisiin produktioihin. Tein opinnäytetyöprosessin aikana harjoittelua 13–16-vuotiaiden, sekä 15–19-vuotiaiden ryhmissä. Molemmat ryhmät täyttivät kyselylomakkeen siten, että olin itse paikalla.

15–19-vuotiaiden ryhmässä annoin kahdelle myöhästyjälle lomakkeet kotiin täytettäväksi.

OffSiperia-ryhmä vastasi kyselyyni itsenäisesti. Sain vastauksia kyselyyni yhteensä 22. 13–16-vuotiaiden ryhmässä on 10 aktiivista harrastajaa, heiltä sain 8 vastausta. 15–19-vuotiaiden ryhmässä 14 aktiivista harrastajaa, heiltä sain 9 vastausta. OffSiperia-ryhmässä 8 aktiivista harrastajaa, heiltä sain kolme vastausta. 20–29-vuotiaiden ryhmä vastasi kyselyyn myös itsenäisesti. Ryhmässä on 13 aktiivista harrastajaa, vastauksia sain kaksi. Poikateatteriryhmälle en tehnyt kyselyä.

Jokaisessa ryhmässä oli poissaolijoita, kun kyselyitä täytettiin, joten siksi vastausprosentti on eri kuin harrastajamäärä. 20–29-vuotiaiden ryhmässä oli enemmän kuin kaksi vastaajaa, mutta lomakkeita ei saatu toimitettua minulle. Kirjoitin kyselyn alkuun lyhyesti kuka olen ja mihin tulen vastauksia käyttämään, eikä kukaan kysynyt vastaushetkellä tarkennusta kysymyksiin. Periaatteessa kaikki vastaajat siis täyttivät lomakkeen ilman apuani, vaikka olin osassa tilanteista paikalla.

Kaikenlaisissa laadullisissa tutkimuksissa perusanalyysimenetelmänä voidaan pitää sisällönanalyysiä, ja monet laadullisen tutkimuksen analyysimenetelmät perustuvat sisällönanalyysiin. Sisällönanalyysillä pyritään kuvaamaan ilmiö yleisessä ja tiivistetyssä muodossa. Tällä tavalla aineisto on vasta järjestetty, ja sen jälkeen tutkijan tehtävän on muodostaa johtopäätökset aineistosta esiin nousseista asioista. (Tuomi & Sarajärvi 2018.)

Jaoin tutkimukseni kolmeen pääkysymykseen, joihin pyrin kyselylomakkeella saamaan vastauksen.

1. Millaisia asioita teatteriharrastus on kehittänyt ja mihin se on vaikuttanut nuorten elämässä?
2. Millaisia kehitysideoita nuorilla on toiminnan sisältöön tai koko Siperian toimintaan liittyen?
3. Millaisia hyviä ja huonoja puolia nuoret kokevat siinä, että käsikirjoitukset valmistetaan yhdessä?

Kyselylomakkeen vastauksissa saattaa esiintyä paljon asioita, jotka eivät suoraan liity valitsemini kysymyksiin. Analyysivaiheessa tutkijan tulee valita, mitkä asiat aineis-

tossa kiinnostavat häntä, ja jättää kaikki muu pois tutkimuksesta. Aineistosta voi löytää aina sellaisia kiinnostavia asioita, joita ei ole osannut etukäteen kuvitella, mutta tutkimuksen toteutumisen vuoksi kysymykset on rajattava tarkasti. (Tuomi & Sarajärvi 2018.) Aineiston järjestämisen yksi tapa on teemoittelu ja tyypittely. Teemoittelulla tarkoitetaan aineiston pelkistämistä, eli vastauksien järjestämistä teemojen mukaan. (Eskola 2018, 219.) Tyypittelyllä tarkoitetaan sitä, että aineisto ryhmitellään tyypeiksi, joita voi etsiä esimerkiksi teemojen alta. Tyypittelyn avulla voidaan nostaa tiettyä teemaa koskevat asiat yleistykseksi tai tyyppiesimerkiksi. (Tuomi & Sarajärvi 2018.) Suurin osa lomakkeessa olevasta tiedosta vastasi tutkimuskysymyksiini, joten koen kysymysten muotoilun onnistuneen melko hyvin. Niissä ryhmissä, joiden lomakkeen täyttämisen aikana olin paikalla, kuulin muutaman kommentin liian pitkästä kyselystä, johon ei olisi jaksanut vastata loppuun asti.

6 TUTKIMUKSEN TULOKSET JA ANALYYSI

Itsevarmuus, rohkeus, omien mielipiteiden ilmaisu sekä sosiaaliset taidot nousivat lähes kaikissa vastauksissa esiin kysyttäessä sitä, millaisia asioita tai ominaisuuksia teatteriharrastus on kehittänyt. Olen käyttänyt teoriaosioideni lähteinä tutkimuksia, jotka osoittavat taideharrastusten lisäävän esimerkiksi hyvinvointia, itseluottamusta ja sosiaalisia taitoja. Tiedostan, että nämä tutkimukset ohjaavat ajatteluani aineistoa käsiteltäessä, ja vaikka haluan etsiä aineistosta yllättäviä asioita, tukee aineisto myös ennakkokäsitystäni taideharrastusten positiivisista vaikutuksista. Tutkijana tarkastelen aineistoa objektiivisesti, mutta tiedostan myös sen, että oma työskentelyni Siperiassa ja havaintoni ryhmien toiminnasta saattavat vaikuttaa esimerkiksi siihen, millaiset vastaukset nousevat mielestäni aineistoni tärkeiksi asioiksi.

Taideharrastuksen vaikutuksia voi olla hankalaa tutkia pelkistä kyselyn vastauksista. Rantala (2013, 91) kuvaa työyhteisöissä tehdyn TAIKA-hankkeen tuloksia, jossa vastaaja saattoi sanoa, ettei taidetoiminta ole vaikuttanut häneen mitenkään, mutta esimies on havainnut selkeän vaikutuksen toimintaan. Rantalan (2013, 91) mukaan taidetoiminnan vaikutuksia mitatessa tulisi kertoa, kuvata ja analysoida aitoja, konkreettisia esimerkkejä.

Kehitysideoihin liittyvä kysymys oli lomakkeessa viimeisenä, joten vastaamattomuus saattoi johtua liian pitkästä kyselystä, huonosti muotoillusta kysymyksestä, tai siitä, että vastaaja ei vain osannut kertoa kehitysideoita. Se taas viestii Siperian hyvästä toiminnasta. Annoin kahdelle ryhmäläiselle myöhästymisen takia lomakkeet kotiin täytettäväksi, ja näissä lomakkeissa kehitysideat-kohdassa oli selkeästi laajimmat vastaukset, joten muiden kanssa vastaamattomuus saattoi johtua myös kiireen tunteesta. Annoin heidän vastata ilman aikarajaa, mutta vastaaminen tapahtui harjoitusten alussa, muutamaa viikkoa ennen ensi-iltaa.

6.1 Kokemukset nuorisoteatteriharrastuksesta

Analyysini ensimmäisessä osassa käsittelen kysymystä ”Millaisia asioita teatteriharrastus on kehittänyt ja mihin se on vaikuttanut nuorten elämässä”.

Teatteri on sosiaalinen harrastus, jossa toimitaan lähes aina ryhmässä. Teatteri tarjoaa ja lähes pakottaa yrittämään uutta sekä sietämään epäonnistumista, sillä tekeminen lähtee lähes tyhjästä, pelkästä kirjoitetusta tekstistä. Myrsky-hankkeeseen liittyvässä tutkimuksessa (Siivonen, Kotilainen & Suoninen 2011) raportoidaan nuorten kokeemasta itsetunnon noususta, rohkeuden lisääntymisestä ja uskalluksesta kertoa aiempaa enemmän omat mielipiteensä nuorten ja taiteilijoiden yhteisen taidehankkeen jälkeen. Myrsky-hankkeen toimintaa ei määritelty nuorisotyöksi tai terapeutiksi toiminnaksi, vaan nuorten ja taiteilijoiden yhteiseksi taiteen tekemiseksi. Myös Taidot elämään-hankeen loppuraportissa (Vilmilä 2016, 35) todetaan nuorten uskaltautumisesta seuraavan rohkeuden lisääntyneen taidetyöpajojen työskentelystä.

Vastauksissani itseluottamuksen ja rohkeuden kasvaminen tulivat samalla tavalla esiin. Suurin osa vastaajista koki, että itseluottamus on lisääntynyt harrastuksen myötä. Honkala (2018) on koonnut sosiaalisiin ja tunnetaitoihin liittyviä asioita, joita taidetoiminta voi opettaa. Niitä ovat esimerkiksi empatia, toisten arvostus, yhteisöllisyys ja ryhmäytyminen sekä itseluottamus. Nämä asiat nousivat vahvasti esiin tutkimusaineistossani.

”Olen nykyään rohkeampi esiintymään ja uskallan olla oma itseni. Täällä saa uusia näkökulmia asioihin” Harrastaja 15v.

”Olen muuttunut itsevarmemmaksi, uskallan lukea tekstejäni ääneen ja kohdata suurempiakin ihmisjoukkoja. Olen lahjakkaampi kirjoittaja. Luulen, että ryhmätyötaidot ja empatiakykykin ovat kasvaneet. Olen oppinut myös eri aiheista enemmän. Kärsivällisyys on kasvanut, teatteri vie aikaa.” Harrastaja 16v.

”Minusta on tullut esiintymisvalmiimpi ja jännitän vähemmän. Olen oppinut näkemään asioita hieman eri tavalla kuin ennen. Olen rohkeampi. Olen myös oppinut ns. olemaan.” Harrastaja 30v.

Kyselyyni vastasivat Siperian nuorimmat sekä vanhimmat harrastajat, ja itsevarmuuden ja rohkeuden lisääntyminen näkyivät kaiken ikäisten vastauksissa. Samanlaisia itsevarmuuden kasvun kokemuksia on esiintynyt muissakin teatteri- ja draamaan liittyvissä tutkimuksissa, esimerkiksi Soile Rusasen (2002) yläkoulun ilmaisutaidon opetusta tutkivassa väitöskirjassa. Väitöskirjassa kerrotaan yläkouluikäisten nuorten rohkeuden ja itseluottamuksen lisääntyneen, ja suuri osa nuorista oli kokenut, että ilmaisutaidon opetus oli kehittänyt heidän käsitystään itsestään, sillä draaman työtapojen avulla on mahdollista peilata itseään muiden kautta. Yhteisölliset kokemukset lisäävät osallisuutta ja keskustelutaitoja, sekä uudistavat sosiaalisia suhteita. Yhteisöllinen taidetoiminta voi parhaimmillaan saada eri lähtökohdista olevat ihmiset toimimaan yhdessä, ja toiminnasta syntyy osallistujien yhteinen asia, jossa on annettu tilaa jokaisen tarinoille ja kokemuksille. (Känkänen 2013, 78.)

Taiteella voidaan edistää hyvinvointia, esimerkiksi tasa-arvoa, yhteisöllisyyttä sekä toisten ihmisten kanssa olemista. Taidelähtöisten menetelmien perustana on usein oman olemisen merkityksen löytäminen, ja tämä asia liittyy esimerkiksi syrjäytymisen ehkäisyyn. (Honkasalo 2015, 35.) Vastauksissa ilmeni suuria merkityksellisyyden ja minäkuvan kehittymisen kokemuksia.

”Mielestäni teatteri on muovannut minusta sellaisen kuin nyt olen ja olisin ihan toisesta maailmasta ilman sitä” Harrastaja 13v.

”Olen saanut uusia kavereita, kokenut tulevani hyväksytyksi ja että minullakin on väliä” Harrastaja 15v.

Vastauksista ei selviä, mistä yksittäisistä asioista hyvinvoinnin lisääntyminen on johdunut, tai minkä vuoksi harrastus on tuonut uusia kavereita. Hyyppä (2011) on käsitellyt kulttuurin hyvinvointia edistäviä vaikutuksia sosiaalisen pääoman kautta. Taide- ja kulttuuriharrastukset ovat luonteeltaan sosiaalisia, ja sosiaalinen osallistuminen taas lisää hyvinvointia. Taideharrastukset lisäävät yhteisöllisiä kokemuksia, ja luovat sitä kautta uusia verkostoja. Teatteriharrastus antaa myös erittäin paljon käytännön harjoitusta muiden edessä toimimisesta ja esiintymisestä, joten uskon näiden asioiden olevan suurimpia tekijöitä koetun itsevarmuuden ja rohkeuden kasvussa.

Sosiaaliset suhteet ovat nousseet muissakin taidetoiminnan vaikutuksia kartoittavissa tutkimuksissa esiin. Myrsky-hankkeesta tehty tutkimus osoittaa, että 60-prosenttia

vastaajista koki Myrsky-hankkeen taidetoiminnan tärkeimmäksi asiaksi yhteistoiminnan, ja 80-prosenttia nuorista oli saanut myönteisiä kokemuksia ryhmien sisäisestä sosiaalisesta toiminnasta (Siivonen ym. 2011, 7). Sosiaalisten taitojen lisääntyminen ja uusien kavereiden saaminen esiintyivät myös oman tutkimukseni vastauksissa erittäin usein.

”Teatteriharrastus on samalla tehnyt minut iloiseksi ja vähentänyt vapaa-aikaani ja opiskeluaikaa. Tykkään tämän teatteriryhmän ihmisistä ja koen heidät kavereikseni” Harrastaja 13v.

”Vapaa-aika menee teatterilla tai teatterikavereiden kanssa. Olen saanut hyviä kavereita teatterilta” Harrastaja 15v.

Tein tutkimukseni arvioitua tiiviimmässä aikataulussa, sillä en osannut etukäteen varautua siihen, että harjoittelua olisi maaliskuun aikana näin paljon. Jälkikäteen tuntuu tyhmältä, etten osannut varautua siihen, sillä tiedän, kuinka paljon työtä esityksen valmistaminen vaatii, ja tahti kiihtyy aina sitä mukaa kun ensi-ilta lähestyy. Tiivis tahti näkyi myös harrastajien vastauksissa. 13–16-vuotiaat ja 15–19-vuotiaat vastasivat kyselyyni noin kolmea viikkoa ennen ensi-iltoja, ja vastauksista käy ilmi se, kuinka paljon teatteri vie vapaa-aikaa, erityisesti esityskauden lähestyessä. Osa vastaajista koki tämän myös sellaiseksi asiaksi, jota ei harrastusta aloittaessa osannut kuvitella. Pääosin vastauksissa tätä asiaa ei pidetty tulkintani mukaan ainakaan pelkästään negatiivisena asiana, sillä harrastusta pidetään mielekkäänä ja useat vastaajat kertoivat saaneensa sieltä uusia kavereita.

”Teatteri on aikaa vievä harrastus, joten erityisesti esityskauden lähestyessä vapaa-aikaa jää vähemmän. Toisaalta teatteri on tuonut myös lisää kavereita” Harrastaja 19v.

”Teatteriharrastus on samalla tehnyt minut iloiseksi ja vähentänyt vapaa-aikaani ja opiskeluaikaa. Tykkään tämän teatteriryhmän ihmisistä ja koen heidät kavereikseni” Harrastaja 13v.

Vaikka vastaukset antoivat positiivissävytteisen kuvan siitä, että aikaa kuluu harjoituksissa todella paljon, kannattaa asiaa tarkastella myös toisesta näkökulmasta. Suurin

osa harrastajista, erityisesti nuorempien ryhmissä, opiskelevat yläkoulussa tai lukiossa, jolloin lähes kaikki arkipäivät kuluvat koulussa. Vapaa-ajan tulee riittää myös läksyjen tekoon, sosiaalisten suhteiden ylläpitoon sekä lepoon. Teatteriharrastus vaatii ensi-illan lähestyessä tuntien harjoitukset useita kertoja viikossa. Sinivuoren (2002, 162-163) tutkimuksessa aikataulut nousi yhdeksi suureksi epäonnistumisen syyksi esityksen valmistumisprosessissa. Jos harjoitusaikataulut eivät sovi harrastajien omiin aikatauluihin, poissaoloja tulee paljon, ja lopputulos sekä yhteishenki voivat kärsiä. Liian tiivis aikataulu väsyttää harrastajat, joka vaikuttaa lopputulokseen ja harrastuksen ulkopuoliseen elämään. Erityisesti nuorten kanssa harjoitusaikataulua tulisi varmistaa jo harrastusta aloittaessa, ja asiasta tulisi keskustella myös vanhempien kanssa. Ensi-illan lähestyessä lisääntyvä harjoitusmäärä voi tulla yllätyksenä, jos siitä ei olla puhuttu.

13–16-vuotiaiden vastauksissa nousi myös esiin esityksen aiheen tuoma tietoisuus ilmastonmuutoksesta. Teatteriharrastus koetaan siis todella kokonaisvaltaisesti positiivisena ja opettavaisena asiana, sillä uusien kavereiden sekä sosiaalisten taitojen ja itsetuottamuksen kehittymisen lisäksi harrastajat ovat oppineet yhteiskunnallisista asioista, sekä muodostamaan omia mielipiteitä niistä. Ohjatun taideharrastuksen on todettu kehittävän lasten ja nuorten kriittistä ja luovaa ajattelua, päättely- ja ongelmanratkaisukykyä sekä päätöksentekoa (Honkala 2018).

”Esityksen aiheen kannalta olen tajunnut kuinka tärkeä asia ilmastonmuutos on ja että sille täytyy tehdä jotain. Olen myös oppinut näyttämään paremmin sekä tullut rohkeammaksi” Harrastaja 13v.

6.2 Kehitysideat Siperian nuorisoteatterille

Tässä osassa käsittelen kysymystä ” Millaisia kehitysideoita nuorilla on toiminnan sisältöön tai koko Siperian toimintaan liittyen”. Kehitysideoihin liittyvät kysymykset koskivat ryhmäjakoja, toiveita teatteriharrastuksen uudesta sisällöstä ja toiminnasta, sekä yleisestä kysymyksestä, jolla kartoitettiin ideoita siitä, kuinka Siperian nuorisoteatteri voisi kehittää toimintaansa. Ryhmäjakoja koskevassa kysymyksessä en rajannut

sitä, montako vaihtoehtoa vastaaja saa valita. Suosituimmat vastaukset olivat ”ikäryhmittäin” sekä ”alkavat ja jatkavat”, ja useasti nämä molemmat vaihtoehdot oli rasti-tettu. Tällä hetkellä Siperian ryhmät jakautuvat ikäryhmittäin, paria poikkeusta lukuun ottamatta. 15–19-vuotiaiden ryhmä on aiemmin ollut 16-vuodesta eteenpäin, mutta nyt ryhmässä on muutama pidempään teatteria harrastanut 15-vuotias. Eli jako tapahtuu näiden ryhmien osalta juuri kuten suurin osa vastaajista on toivonut. Teatteriharrastuksen uusia sisältöjä koskevaan kysymykseen sain vastaukseksi toiveita, jotka liittyvät täysin esityksen valmistamiseen ja näyttelijäntyöllisiin asioihin. Uskon että näiden toiveiden toteuttaminen on Siperiassa mahdollista, sillä toiveisiin liittyviä asioita käydään läpi harjoituksissa jo nyt. Tutkimukseni perusteella näille asioille tulisi järjestää vielä enemmän aikaa, ja niitä voisi käydä läpi monipuolisemmin.

”Uusia teatterijuttuja, erilaisia sisältöjä! Lyhytkursseja, tekniikoita, kaikkea uutta!” Harrastaja 29v.

”Haluaisin oppia lisää maskeerauksesta ja puvustuksesta...” Harrastaja 14v.

”Lisää improa ja esim. elokuvissa/sarjoissa/kameran edessä näyttelemisestä olisi kiva oppia. Myös mitä teatteripohjaisessa ammatissa tehdään.” Harrastaja 13v.

Harrastuksen maksuttomuus nähtiin vastauksissa ainoastaan positiivisena asiana. Monet vastaajista kertoivat, että osallistuisivat luultavasti silti toimintaan, jos siinä olisi pieni osallistumismaksu, mutta osa kertoi, ettei voisi osallistua maksulliseen toimintaan. Toiminnan maksuttomuus tekee harrastuksesta myös tasa-arvoisen, joka huomioitiin osassa vastauksia. Harrastuksen maksuttomuus tekee siitä matalan kynnyksen toimintaa, johon voi olla helpompaa lähteä mukaan, ilman rahallista sitoutumista. Siperiaan ei ole ainakaan lähiaikoina tulossa osallistumismaksua. Opetus- ja kulttuuriministeriön raportissa (2017) todetaan, että vähävaraisten perheiden lasten harrastusmahdollisuuksia tulee lisätä. Jokaisella lapsella pitäisi olla mahdollisuus harrastaa yhtä mieleistään harrastusta maksutta. Lapsille ja nuorille on tärkeää tuntee yhteenkuuluvuuden tunnetta myös harrastuksiin liittyvissä asioissa. Jos lapsi tai nuori ei voi harrastaa mieluisia asioita, joita kaveritkin harrastavat, eriarvoinen tilanne vaikuttaa itsetuntoon ja lapsen tai nuoren koko kehitykseen. (Opetusministeriö 2017.)

”Luultavasti (osallistuisin), mutta maksuttomuus on ihanan tasa-arvoista + kaverit voisivat lähteä maksullisuuden takia” Harrastaja 16v.

”Ihan kiva koska kela on aika pihi opintotuen kanssa. Ehkä jatkaisin? Mut en kyllä varmaan olis päätyneet tänne jos olis maksanu” Harrastaja 18v.

Kehitysideoita koko Siperian toimintaa kohtaan sain melko vähän, ja suuri osa niistä liittyi Siperian näkyvyyteen ja sen kehittämiseen. Kehitysideoita kartoittava kysymys oli lomakkeessa viimeisenä, joten se on saattanut vaikuttaa vähäisiin vastauksiin. Toisaalta kysymykseen vastattiin usein siten, että Siperian toiminta on niin hyvää tällaisenaan, ettei kehitysideoita osata antaa.

”Parempaa tiedotusta! Kuulin tästä sattumalta kaveriltani, joka ohjaajana nyt. Tietoa siitä, mihin mennä kun täyttää 30v. eikä ole teatteriryhmiin suhteita.” Harrastaja 29v.

”Ei ihan aiheeseen liittyvä, mutta se ansaitsisi paljon enemmän tulla tiedetyksi. Jos kerron jollekin missä käyn teatteria, tähän mennessä kukaan yli kymmenestä ei ole ikinä kuullutkaan siitä” Harrastaja 15v.

Kysymykseen vastattiin myös muutama aikataulullinen idea, joiden koen liittyvän enemmän toiminnan sisältöön ja ohjaajien tarkempaan aikataulujen kertomiseen sekä suunnitteluun. Taukojen pitäminen ja aikatauluista tiedottaminen kuuluvat ohjaajan työtehtäviin.

”Näytelmän treenaamisen voisi aloittaa vähän aiemmin, vaikka nytkin olimme jo ajoissa. Olisi kiva joskus vain chillata oman ryhmän kanssa ja tustua muihin” Harrastaja 16v.

”Aikataulut voisivat olla hieman selkeämmät ja hyvissä ajoin kerrottu.” Harrastaja 16v.

Oli ilo huomata, kuinka positiivisia kommentteja harrastajat antoivat Siperian toiminnasta. Monet vastaajista kertoivat toiminnan olevan hyvää juuri tällaisena. Kehitysideat eivät ole suuria muutoksia nykyiseen toimintaan verrattuna, mikä kertoo toiminnan mielekkyydestä.

6.3 Yhteisen käsikirjoituksen tekemisen hyvät ja huonot puolet

Tässä osassa käsittelen kysymystä ”Millaisia hyviä ja huonoja puolia harrastajat kokevat yhteisen käsikirjoituksen tekemisestä”. Vastauksissa huomioitiin yhteisen käsikirjoituksen tekemisen hyvät ja huonot puolet, ja suurin osa, eli 14 vastaajaa kokee, että haluaisi olla vuorotellen ryhmissä, jossa valmistetaan käsikirjoitus itse, ja sellaisessa, jossa esitys tehdään jonkun toisen tekemästä, valmiista käsikirjoituksesta. Kuusi vastaajaa kokee nykyisen tavan parhaaksi vaihtoehdoksi, eli sellaisen ryhmän, jossa teksti valmistetaan alusta asti itse, ja yksi vastaaja haluaisi olla ryhmässä, joka tekee esityksiä vain muiden teksteistä.

Useat vastauksissa nousseet hyvät asiat yhteisen tekstin tekemisestä ovat mielestäni verrannollisia koettuihin teatteriharrastuksen positiivisiin vaikutuksiin. Omien mielipiteiden ilmaisu, vaikuttaminen ja kirjoitustaidon kehittyminen ovat keskeisiä asioita, joita huomaan aineistoa analysoidessa. Osallisuus käsitteenä tarkoittaa esimerkiksi mukana olemista, mahdollisuutta omien mielipiteiden ja kokemusten ilmaisuun sekä huomioiduksi tulemistä. Nämä kaikki asiat liittyvät yhteisöihin kuulumisen tunteeseen. (Nivala & Ryynänen 2013, 20.) Itsevarmuus ilmaista omia mielipiteitä sekä uusiin yhteisöihin ja kaveriporukoihin liittyminen nousivat esiin kysymyksissä, jossa käsiteltiin asioita, joita teatteriharrastus on kehittänyt ja joihin se on vaikuttanut. Itse tehdyn käsikirjoituksen hyvistä puolista voi siis nähdä selkeän yhteyden muihin teatteriharrastuksen positiivisiin vaikutuksiin, ja koen, että sillä voi olla suuri merkitys siihen, että itsevarmuus on kasvanut, ja omien mielipiteiden ilmaisu helpottunut.

”Hyviä: uusi kokemus itselle, voidaan tehdä ryhmän näköinen teksti ja esitys, voi itse vaikuttaa, näkee miten esitys ja teksti syntyy.” Harrastaja 29v.

”Hyvä: uusia kavereita saa, eri mielipiteistä ja ajattelemistavoista oppii, ideat ei myöskään lopu kesken ja aina on hauskaa” Harrastaja 13v.

Yhteisen tekstin kirjoittaminen on myös yksi toiminnan sosiaalinen osa. Se vaikuttaa silloin myös ryhmäytymiseen ja yhteistoimintaan, ja tässäkin vastaajat ovat huomanneet hyviä ja huonoja puolia. Yhteinen tekeminen kehittää ryhmän toimintaa, mutta toisaalta se voi aiheuttaa myös riitoja ja muulta toiminnalta aikaa vieviä keskusteluja.

Keskustelut on koettu yleisesti kuitenkin myös hyväksi asiaksi, sillä toisen ajattelutavoista voi aina oppia uutta. Siperiassa kaikkia osallistujia kannustetaan kirjoittamaan yhtä paljon tekstiä, ja kaikki eivät koe olevansa yhtä lahjakkaita tai kiinnostuneita kirjoittamisesta. Myös tämä asia nousi esiin vastauksista. Teksti tulee saada valmiiksi tiettyyn aikaan mennessä, joten osa koki, että se jää vain muutaman ihmisen vastuulle, jos kaikki eivät tee yhtä paljon asian eteen töitä.

”Huonoja puolia: voi joskus tulla riitaa.” Harrastaja 13v.

”Huono: jatkailu, jos ei saada päätöksiä aikaan, itse taiteelliselle loppuviihaukselle ei tunnu jäävän aikaa, kun tekstiä tehty niin kauan, kaikki ryhmäläiset eivät ota vastuuta tekemisestä, kaatuu vaan osan niskaan” Harrastaja 29v.

On toki luonnollista, että sellaiset harrastajat kirjoittavat suuremman osan käsikirjoituksesta, jotka nauttivat kirjoittamisesta ja kokevat olevansa siinä taitavia. Teksti täytyy saada valmiiksi, jotta esitystä päästään harjoittelemaan. Toiminnassa olisi kuitenkin hyvä tarkastella sitä, ettei osa harrastajista ota liian isoa vastuuta itselleen vain sen takia, etteivät kaikki jaksa panostaa tekemiseen yhtä paljon. Varmaa tapaa tällaisen tilanteen estämiseksi ei varmaan ole olemassa, mutta sitoutumisesta ja yhteisestä työskentelystä tulee puhua jo harrastuksen alussa, sillä ensikertalainen voi yllättyä, kuinka paljon aikaa ja vaivaa esityksen valmistaminen oikeasti vie.

Vaikka taiteellinen lopputulos ei ole ykkösprioriteetti nuorisoteatterien toiminnassa, ohjaajat ja harrastajat haluavat tietysti valmistaa parhaan mahdollisen esityksen. Yhteisen käsikirjoituksen tekeminen nostaa esiin harrastajille tärkeitä asioita, mutta viimeisen tekstiversioon hiomiseen ei aina jää aikaa. Käsikirjoitus on suuri osa näytelmää, ja hyvä käsikirjoitus on pohja valmiille esitykselle. Teksti on lähes aina katsojalle vieras, joten yleisö ei välttämättä tajua näyttelijöille itsestään selviä asioita, jos tekstiä ei ole ajatuksen kanssa valmistettu ja viimeistelty. Tällöin ne asiat, joita työryhmä haluaa teoksellaan välittää, voivat jäädä katsojilta huomaamatta.

”...Toisaalta teksti voi jäädä viimeistelemättä, jolloin se on ”höttöistä” (eli paljon sanoja, vähän sisältöä) tai muuten kökköä/kömpelöä. Se voi jäädä myös muuten ”raa’aksi”, eli asioihin ei uppouduta kauheasti ja syy-seuraussuhteet voivat jäädä heikoiksi.” Harrastaja 26v.

6.4 Tutkimuksen reliabelius ja validius

Mittauksen tai tutkimuksen reliabelius tarkoittaa sitä, että pohditaan itse tutkimuksen kykyä antaa mahdollisimman ei-sattumanvaraisia tuloksia. Reliabelius on kehitetty kvantitatiivisia tutkimuksia varten, missä tutkimuksen luotettavuus voidaan testata esimerkiksi tutkimalla samaa henkilöä eri kerroilla, ja jos vastaus on sama molemmilla kerroilla, tulokset voidaan todeta reliabeleiksi. (Hirsjärvi ym. 2009, 231.)

Validius käsitteenä tarkoittaa tutkimusmenetelmän kykyä mitata aidosti niitä asioita, joita tutkija on halunnutkin mitata. Tutkijan mielestä kysymykset ovat saattaneet olla selkeitä, eikä suuriin väärinymmärryksiin ole mahdollisuutta. Kun aineisto on kerätty, vastaajat ovat saattaneet ymmärtää kysymykset väärin. Jos tutkija silti analysoi aineiston oman alkuperäisen ajatusmallinsa mukaisesti, ei vastuksia voi pitää täysin luotettavina ja tosina. (Hirsjärvi ym. 2009, 232.) Tiedostan, että kysymysten muotoilu olisi voinut olla huolellisempaa, ja jos aikataulut olisivat sallineet, olisin testannut kyselyn jollain ryhmäläisellä. Kysymysten muotoilua olisi myös täytynyt tehdä pidempään, sillä pääsin siihen vaiheeseen liian myöhään, että lähetin kysymykset kommentoitavaksi Siperiaan, joten sieltä saatujen kommenttien jälkeen kysymysten muoto tuli vain lyödä lukkoon heti, sillä aika meinasi loppua kesken. Kysymykset olisivat voineet olla myös enemmän tarkentavia, sillä tutkimuksessa jäi esimerkiksi epäselväksi, miksi harrastus on nuorten mielestä vaikuttanut niihin asioihin, joita he lomakkeeseen kirjoittivat. Tämä voisi toki olla oma tutkimusaiheensa myös.

Reliabelius ja validius kytkeytyvät tiiviisti kvantitatiivisiin tutkimusmenetelmiin, ja niiden käyttöä on myös vältetty kvalitatiivisten tutkimusmenetelmien parissa. Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta ei kannata mitata samoilla menetelmillä, kun määrällisten, mutta myös kvalitatiivisten tutkimusten luotettavuutta on tärkeää analysoida. Laadullisen tutkimuksen aineisto kuvaa usein yksittäisten ihmisten tunteita ja

kokemuksia asioista, joten luotettavuutta ei voi mitata testaamalla tuleeko usealta ihmiseltä samanlainen vastaus tiettyyn kysymykseen. Tutkimuksen luotettavuutta lisääkin tarkka kuvaus tutkimuksen olosuhteista, toteuttamisesta sekä tuloksista. Analyysivaiheessa tutkijan tulee perustella, miksi hän tulkitsee vastauksia tietyllä tavalla, ja tutkimuksen lukemista helpottaa, jos hän lisää suoria lainauksia aineistosta tekstiinsä. (Hirsjärvi ym. 2009, 233.)

Olen kertonut avoimesti tutkimukseni kulusta sekä arvioinut sitä, mistä tietyt asiat ovat voineet johtua, joten tutkimus on nähdäkseni melko luotettava. Liitin analyysiosioon suoria lainauksia tutkimusaineistostani todistaakseni oman analyysini luotettavuutta. Harjoitteluni Siperian nuorisoteatterilla lisää myös tutkimuksen luotettavuutta, sillä täysin toimintaa tuntemattoman tutkijan analyysi voisi olla suppeampi. Tiedostan toki, että tämä ohjaajakokemukseni voi vaikuttaa myös päinvastoin, eli olen saattanut nostaa vastauksista sellaisia asioita esiin, joita olen etukäteen uskonut siellä esiintyvän. Nuoret olisivat saattaneet myös vastata eri tavalla tuntemattoman tutkijan kyselyyn.

Tutkimukseni on myös koko nuorisotyön tai kulttuurisen nuorisotyön kannalta hie- man suppea, sillä kyselyni on tehty vain Siperian nuorisoteatterin ryhmille. Tulokset liittyvät äärimmäisen tiukasti ainoastaan tähän kyseiseen nuorisoteatteriharrastukseen, vaikka liitän asioita paljon kulttuuriseen nuorisotyöhön sekä draama- ja taidekasvatukseen. Jos tutkimus olisi tehty jossain toisessa nuorisoteatterissa tai jossain muussa kulttuurisen nuorisotyön puolella, tulokset saattaisivat olla täysin erilaiset.

7 POHDINTA JA YHTEENVETO

Tutkimukseni tarkoituksena oli kerätä Siperian nuorisoteatteriharrastajien kokemuksia teatteriharrastuksesta ja sen vaikutuksista, kehitysideoita sekä yhteisen käsikirjoituksen tekemisen hyviä ja huonoja puolia. Tutkimukseni onnistui mielestäni hyvin. Oma tutkimukseni aikatauluttaminen vaikutti toki siihen, milloin sain vastaukset, mutta vastaajat ymmärsivät kysymykseni siten, miten olin ne tarkoittanutkin, ja tutkimustulokset tukivat teoriaa taideharrastuksen myönteisistä vaikutuksista. Taiteen ja kulttuurin yhteiskunnallisesta vaikuttavuus ja merkityksellisyys tiedetään, mutta esimerkiksi taideharrastusten jatkuvuuden kannalta sitä on edelleen todistettava. Kun yhteiskunnalla on paineita säästää, on toki pakollista käydä keskustelua siitä, mistä säästöt koostuvat.

Saukkonen ja Sivonen (2016) toteavat tutkimuksessaan, että osa taiteen ja kulttuurin vaikeuksista johtuu kulttuuripoliittisesta järjestelmästä, sekä mittareiden taustalla olevista näkemyksistä ja määrittelyistä. Taiteen ja kulttuurin vaikutukset ovat myös luonteeltaan hankalia tutkia, ja niiden tutkimukseen tulisi kehittää uudenlaisia mittareita ja seurantajärjestelmiä. Tutkimus selvittää kolmen kunnan kulttuuritoiminnan rahoituksia ja toimintaedellytyksiä toimijoista, ei rahoittajista käsin. (Saukkonen & Sivonen 2016, 10.) Tutkimuksen yhteenvedossa todetaan, että uudenlaisia, taidetta ja kulttuuria tutkivia objektiivisia mittareita tulisi kehittää, mutta niiden lisäksi tulisi tehdä myös subjektiivisia arviointeja, kuten kyselylomakkeita. Niiden avulla yksilöllisiä näkemyksiä saataisiin paremmin esiin. (Mt. 2016, 77.) Tämän tutkimuksen tulokset ovat samassa linjassa oman tutkimukseni kanssa, ja se vahvistaa omaa ajatustani siitä, että taiteen ja kulttuurin merkitystä on hankalaa mitata ainoastaan rahassa, ja vaikuttavuuden ja kokemusten keräämistä tulisi tehdä enemmän myös yksilötasolla, taiteen tekijöiltä ja kokijoilta. Vaikka omassa tutkimuksessani suurin osa vastauksista sisälsi paljon samankaltaisia asioita, taide voi herättää kaikissa ihmisissä erilaisia tunteita ja kokemuksia.

Tulosten perusteella Siperian nuorisoteatteritoiminta on tällaisenaan harrastajien mielestä toimivaa ja mukavaa. Kehitysideoita sain vastausprosenttiin nähden vähän, sillä viimeinen kysymys oli joitain kertoja jätetty tyhjäksi, ja suurimmassa osassa vastauksia kehitysideoita ei osattu antaa, tai toiminta koetaan hyvänä jo näin. Kysymys,

joka kartoitti ideoita uudesta sisällöstä tai toiminnasta, antoi mielestäni toteutuskel-
poisia vastauksia, sillä vastaajat toivoivat oppivansa esimerkiksi maskeerauksesta ja
puvustuksesta, teatterin eri genreistä, tunteiden ilmaisusta lavalla ja yleisesti näyttele-
misestä. Mielestäni näitä asioita olisi helppo lisätä toimintaan, esimerkiksi kauden al-
kuun, kun tekstiä aletaan ryhmän kanssa yhdessä tekemään. En tiedä, kuinka paljon
näitä asioita nykyisessä toiminnassa jo käsitellään, mutta uskon että tällaiset toiveet
ovat aivan mahdollisia toteuttaa huolellisella aikataulutamisella. Uskon, että ohjaa-
jilla on tietotaitoa muistakin esityksiin liittyvistä asioista, kuin näyttelemisestä.

Rahoituksen puitteissa ryhmiin voisi ottaa myös vierailevia ohjaajia esimerkiksi mas-
keeraukseen tai äänisuunnitteluun liittyen. Yhdessä vastauksessa toivottiin, että ”olisi
kiva joskus vaan chillata oman ryhmän kanssa ja tutustua muihin”. Tähän liittyvää ”te-
atterileiriä” tai yön yli kestävää kokoontumista on toivottu Siperian työntekijöiltä
aiemminkin, ja uskon, että vapaa oleskelu ja tutustuminen voisi parantaa ryhmien yh-
teishenkeä vielä entisestään. Hyvä yhteishenki on teatteriharrastuksessa erityisen tär-
keää, sillä koko toiminta perustuu tietynlaiseen luottamukseen, jossa vastaanäyttelijöi-
den työskentelyyn tulee voida luottaa.

Vastausten perusteella suurin osa olisi vuorotellen ryhmässä, joka valmistaa tekstin
itse sekä ryhmässä, joka tekee esityksen valmiista tekstistä. Valmiista tekstistä esityk-
sen valmistavan ryhmän aloittamista kannattaa siis harkita, vaikka itse tehdyt tekstit
koettiin pääosin erittäin hyväksi tavaksi tehdä teatteria. Kokeilu voisi osoittaa, onko
sellaiselle ryhmälle kysyntää, sillä suurin osa nuorista on tehnyt teatteria ainoastaan
sitte, että he ovat itse olleet valmistamassa tekstiä.

Aineistoa analysoidessa huomasin, että tutkimuskysymykseni olisivat voineet olla tar-
kemmin muotoiltuja ja mietittyjä. Tällöin olisin saattanut saada tarkempia vastauksia
esimerkiksi siitä, miksi teatteriharrastus on vaikuttanut koetulla tavalla osallistujiin,
ja kuinka näitä asioita voisi kehittää entisestään. Nyt en voi tehdä täydellisiä johtopää-
töksiä esimerkiksi siitä, onko itseluottamuksen ja rohkeuden kasvu johtunut ryhmä-
toiminnasta itsessään, teatterin tekemisestä tai vaikka ohjaajien toiminnasta. Tutki-
mus voisi olla hieman selkeämpi, jos kysymykset syventyisivät enemmän tiettyihin asi-
oihin, sillä kokemusten kerääminen teatteriharrastuksesta yleisesti sekä yhteisestä kä-
sikirjoituksen tekemisestä ja yleiset kehitysideat toiminnan sisältöön ja Siperian nuo-

risoteatterin toimintaan ovat aika laajoja aiheita äärimmäisen tarkkaan, yhden opin-
näytetyön tutkimukseen. Tutkimukseni antaa kuitenkin kokonaiskuvan nuorten näke-
myksistä teatteriharrastusta ja Siperian toimintaa kohtaan.

Oma tutkimuksen tekoon liittyvä ajattelukyky on kehittynyt koko opinnäytetyöpro-
sessin ajan. Huomasin työn edetessä uusia asioita ja näkökulmia siihen, miten tutki-
mus olisi voitu suorittaa ja millaisia menetelmiä siinä olisi voinut hyödyntää. Aikatau-
lun takia minun tuli pysyä alkuperäisessä suunnitelmassa, ja hyväksyä se, että analy-
soin tällä menetelmällä saatuja tuloksia parhaani mukaan. Tutkimusta tehdessäni sain
jatkuvasti uusia ideoita lähdekirjallisuuteen, ja sen kartoittaminen voisi jatkua loput-
tomiin, ellei tutkimuksen valmistumiselle olisi ennalta asetettua päivämäärää. Tutki-
mukseni osoitti ennakoajatukseni teatteriharrastuksen hyödyllisyydestä, mutta asiaa
ei kannata ajatella ainoastaan siitä näkökulmasta. En voi olettaa, että harrastus kehiti-
täisi jokaista nuorta samalla tavalla, tai että se antaisi kaikille positiivisia kokemuksia.
Harrastus vaatii sitoutumista, heittäytymiskykyä ja luovuutta, ja joku saattaisi kokea
tällaiset asiat erittäin ahdistavana.

Tutkimus osoitti myös sen, että halutun aineistomäärän keräämiseen tulee varata pal-
jon aikaa. Ryhmissä on aina kiirettä, poissaoloja ja muita tekijöitä, jotka vaikuttavat
siihen, kuinka paljon vastauksia esimerkiksi kyselylomakkeella saa. Tutkimusaineis-
tossani on lopulta vain neljän ryhmän vastaukset, eli poikateatteriryhmän vastauksia
tutkimuksessa ei ole. Ensi-iltoja valmistaessa en saanut edes toimitettua lomakkeita
poikateatteriryhmälle, joka ei harjoittele Siperian tiloissa. 20–29-vuotiaiden ryhmältä
ja OffSiperia-ryhmältä sain myös vähäisen määrän vastauksia. Tämä opetti sen, että
jos lomakkeet toimittaa itse, ja on itse konkreettisesti vastaustilanteessa paikalla, saa
luultavasti suurimman määrän vastauksia. Tällä hetkellä osa vastauksista on harrasta-
jilla itsellään, eikä niitä ole toimitettu heidän ohjaajalleen tai minulle.

Omaa tutkimustani olisi kiinnostavaa jatkaa esimerkiksi kartoittamalla, mistä asioista
itseluottamuksen ja rohkeuden lisääntyminen johtuu, sillä vastauksissani tuli ilmi vain
asioita mihin teatteriharrastus on vaikuttanut, mutta ei niinkään syitä siihen, miksi
näin on tapahtunut. Tarkempi tutkimus syistä, jotka tekevät teatteriharrastuksesta tu-
loksien kaltaisen, voisi tuoda taide- ja kulttuuriharrastuksen merkityksellisyyttä vielä
enemmän esiin. Haastattelututkimukset voisivat tuoda laajempia kokemuksia ja vas-

tauksia haettuun kysymyksiin. Tutkimusmenetelmäksi olisi sopinut myös esimerkiksi ohjaajien haastattelu sekä havainnointi, sillä olen toki tehnyt omia havaintoja ryhmäläisten kehityksestä ja harrastuksen tuottamista ajatuksista, mutta koska se ei ole ollut virallinen tutkimusmenetelmäni, en voi tulkita vastauksia siten, että vertaan niitä omiin havaintoihini. Ohjaajien haastattelut olisivat saattaneet tuottaa samanlaisia tuloksia kuin havainnointi, sillä olen itse toiminut myös ohjaajan asemassa harjoitteluni ajan, vaikka harjoitteluni onkin ollut melko lyhyt.

Uskon myös, että ohjaajalla on suuri merkitys siihen, millaisena teatteriharrastus koetaan. Ohjaajan toimintaa olisi kiinnostavaa tutkia nuorten näkökulmasta, ja tällaisen tutkimuksen voisi tehdä muissakin nuorisoteattereissa. Sen avulla voisi analysoida ohjaajan roolia ja niitä asioita, joilla ohjaaja saa luotua ryhmään kannustavan ja motivoituneen tunnelman. Liian vaativa, tai toisaalta liian vähän vaativa ohjaaja vaikuttaa varmasti siihen, kuinka sitoutuneita nuoret ovat esityksen valmistamiseen.

Jatkotutkimusaiheena voisi olla myös esimerkiksi tiiviin harjoitusaikataulun vaikutus koulumenestykseen ja jaksamiseen. Onko vähäinen vapaa-aika vaikuttanut arvosanoihin tai hyvinvointiin negatiivisella tavalla? Toisaalta mielekäs ja merkitykselliseksi koettu tekeminen voi nostaa motivaation tasoa myös muilla elämän osa-alueilla. Vapaa-aikaan ja aikatauluihin liittyviä asioita voisi tutkia myös sosiaalisten suhteiden kautta. Onko harrastus vaikuttanut aiempiin kaveripiireihin tai perhesuhteisiin? Teatteriharrastuksesta on tuloksien mukaan saanut uusia kavereita, joten sen vaikutusta muihinkin sosiaalisiin suhteisiin olisi kiinnostavaa tutkia.

Yksi mahdollinen aihe esimerkiksi opinnäytetyölle voisi olla kehitysideoissakin esiintyvä Siperian nuorisoteatterin näkyvyyden edistäminen. Kun keskustelin alustavista opinnäytetyöaiheista Siperian työntekijöiden kanssa, yksi aihe oli Siperian näkyvyys sekä se, mistä nuoret ovat löytäneet toimintaan mukaan. Toki toiminnan sisällön kehittämistä saisi vielä omankin opinnäytetyön, joka esimerkiksi antaisi konkreettisia vastauksia siihen, kuinka nuorten sisältöön liittyviä toiveita voisi lähteä toteuttamaan.

Tutkimus on erityisen hyödyllinen Siperian nuorisoteatterille, sillä työntekijöiden tavoitteena on tehdä harrastuksesta mahdollisimman nuorisolähtöinen. Työntekijöiden tulee muistaa suunnittelussa myös nuorisotyöllinen näkökulma, jota nuoret eivät välttämättä itse osaa toiveissaan huomioida. Vastaukset antavat siis Siperialle ideoita siitä,

kuinka sellaista toimintaa voitaisiin tukea entistä paremmin, jonka nuoret ovat kokeneet ryhmäyttäväksi ja itseluottamusta kasvattavaksi. Tutkimusta tehdessä oli erittäin mukavaa huomata, että toiminta koetaan hyväksi jo tällaisenaan, eikä ainakaan massiivisia muutoksia tarvitse tehdä.

Tutkimukseni hyödyttää nuoria siten, että heidän omat ajatuksensa ja kokemuksensa tehtiin näkyviksi. Tulosten avulla toimintaa voidaan kehittää vielä enemmän nuorten näköiseksi, ja sellaisia asioita voidaan ottaa huomioon, joita ohjaaja ei välttämättä osaa ajatella toiminnan sisältöä ja aikataulua suunnitellessa. Joitain asioita on voinut olla helpompi kirjoittaa anonyymisti kyselylomakkeeseen, jos kaikkia asioita ei uskalla tai halua sanoa ääneen ohjaajalle tai muille ryhmän jäsenille. Esimerkiksi yhteisen käsi-kirjoituksen tekemiseen liittyvät, negatiivisena ja ilmapiiriä huonontavana koetut asiat ovat saattaneet jäädä ilman huomiota, kun tiukan aikataulun takia teksti tulee joka tapauksessa saada valmiiksi. Myös toimintaan liittyviä kehitysideoita on saattanut olla helpompaa kirjoittaa lomakkeeseen, sille varatulla ajalla. Nuorisoteatteriharrastuksen ulkopuolisia nuoria tutkimukseni hyödyttää esimerkiksi siten, että he voivat saada laajemman kuvan nuorisoteatteriharrastuksesta tutkimusteni tulosten kautta. Teatteriharrastukseen liittyvää sitoutumista, harjoitusten määrää ja toiminnan sisältöä voi olla hankalaa hahmottaa, jos näytelmän valmistuksessa ei ole koskaan ollut mukana.

Muut nuorisoteatterit hyötyvät tutkimuksestani siten, että tulosten avulla Siperian toimintaa voi verrata niihin. Kaikki nuorisoteatterit eivät valmista tekstiä itse, ja toimintakulttuureissa voi olla paljonkin eroavaisuuksia eri teattereiden välillä. Jokaisella nuorisoteatterilla on taatusti myös omat kehityskohtansa, ja tutkimukseni tulokset voivat olla hyödyllisiä myös muiden nuorisoteatterien kehityksessä. Jos saman tutkimuksen toteuttaisi muissa nuorisoteattereissa, tulokset saattaisivat olla erilaiset. Tuloksiin on vaikuttanut jokaisen nuoren yksilölliset kokemukset, ohjaajien toiminta, aikataulutus ja yleinen toimintakulttuuri. Tutkimuksen tuloksia ei siis voi yleistää koskemaan kaikkia nuorisoteattereita. Kiinnostava jatkotutkimusaihe olisi saman tutkimuksen tekeminen useammalle nuorisoteatterille, jolloin kokemuksia ja niiden syitä voisi analysoida syvemmin. Tutkimuksen tulokset antaisivat myös vastauksia teatteriharrastuksen vaikutuksesta yleisesti.

Nuorisotyöntekijän ammattialalle tutkimukseni on hyödyllinen erityisesti kulttuurisen nuorisotyön kehittämisenäkökulmaa ajatellen. Siperian nuorisoteatterilla tehtävä työ

on nuorisotyötä, mutta se on luonteeltaan hyvin erilaista kuin esimerkiksi perinteinen tilatyö tai etsivä nuorisotyö. Nuorisoteatteritoiminnassa keskitytään hyvin vahvasti esityksen luomiseen ja teatteriin liittyvien asioiden kehittämiseen, joten kulttuurisen nuorisotyön alalle suuntaavan kannattaa ottaa tällaisia asioita huomioon työtä etsiessä. Kaikki kulttuurisen nuorisotyön muodot eivät tietenkään ole samanlaisia, eikä joka paikassa keskitytä näin tiiviisti yhden teoksen valmistamiseen. Itse olen harjoittelusani kokenut hyvin palkitsevaksi nuorisotyöntekijän ja apuohjaajan aseman tällaisissa projekteissa.

Ruotsala (2016) toteaa kulttuurisen nuorisotyön kokevan samanlaisia ennakkokäsityksiä ja olettamuksia kuin taiteen ammattilaiset ja taidetoiminta ylipäätään. Toimintaa saatetaan pitää ”puuhasteluna”, eikä sen arvoa aina nähdä omana tärkeänä asiaan. Se saatetaan niputtaa muihin nuorten harrastuksiin, eikä se saa tarvitsemaansa, tietoon perustuvaa kehitystä ja pysyvyyttä. Vaikka tutkimukseni on tehty vain yhdelle toimijalle ja tutkimuksen kohteena olivat nimenomaan Siperian nuoret, koen että tämä tutkimus voi olla yksi tärkeä osa todistamaan taidetoiminnan ja kulttuurisen nuorisotyön vaikutuksia. Olen myös erittäin onnellinen, että päädyin tekemään viimeisen harjoitteluni sekä opinnäytetyöni Kulttuuriklubi Siperialle, sillä en ollut aiemmin yhteisöpedagogikoulutukseni aikana osannut kuvitella, että voisin tutkintonimikkeelläni työkennellä tällaisessa paikassa, tällaisen taidetoiminnan parissa.

LÄHTEET

Ahtonen, Tiina 2016. Siperian aikajanahistoriikki. Pretzi-esitys. Julkaisematon.

Anttila, Annikki & Haapanen, Sinikka & Myyrä, Reetta & Mönttinen, Pekka & Parviainen, Sari & Jaakola, Vesa (toim.) 2012. Nuorten osallisuus ja vaikuttaminen kulttuurissa nuorisotyössä. Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus 2012. 13.1.2019 https://www.hel.fi/static/liitteet/nk/Nuorten_osallisuus.pdf Viitattu:

Anttonen, Erja 2012. Näkyväksi itselleen ja muille – nuorisotyön näkökulma taide ja kulttuurikasvatukseen. Teoksessa: Krappe, Johanna & Parkkinen, Terttu & Tonteri, Anna (eds.) MOVING IN! Art-Based Approaches to Work with the Youth. MIMO-project 2010-2013. Turku: Turku University Of Applied Sciences. 168-180. Viitattu: 6.4.2019 <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522162267.pdf>

Autio, Kirsi 2015. Miten myönteinen tunnistaminen ammatillisena työotteena haastaa työntekijän? Teoksessa: Häkli, Jouni & Kallio, Kirsi Pauliina & Riikka Korkiamäki (toim.) 2015. Myönteinen tunnistaminen. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto 112-118. Viitattu: 4.3.2019 http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/myonteinen_tunnistaminen.pdf

Eskola, Jari 2018. Laadullisen tutkimuksen juhannustaiat: Laadullisen aineiston analyysi vaihe vaiheelta. Teoksessa: Valli, Raine (toim.) 2018. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä: PS-Kustannus

Heikkilä, Tarja 2014. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Heikkinen, Hannu 2002. Draaman maailmat oppimisalueina. Draamakasvatuksen vakava leikillisuus. Jyväskylä: University Library of Jyväskylä. Viitattu: 2.3.2019 <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/24952/9789513940065.pdf>

Helavuori, Hanna 2018. Yritystukien voittajat ja häviäjät. 100 puheenvuoroa taiteesta-blogikirjoitus. Viitattu: 5.4.2019 <https://100puheenvuoroataiteesta.taike.fi/yritystukien-voittajat-ja-haviaajat/>

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. 21. PAINOS. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Honkakoski, Arja 2017. Taiteen ja sosiaalisen työn rajalla – kohtauspaikkana draama. Rovaniemi: Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Lapin yliopisto. Akateeminen väitöskirja. Viitattu: 22.2.2019 <https://lauda.ulapland.fi/handle/10024/62670>

Honkala, Nina 2018. Näkökulmia taiteen ja kulttuurin vaikutuksista oppimiseen. Artikkelit. Viitattu: 18.3.2019 <https://www.sitra.fi/artikkelit/nakokulmia-taiteen-ja-kulttuurin-vaikutuksista-oppimiseen/>

Honkasalo, Marja-Liisa 2015. Taide, taidelähtöisyys ja tutkimus. Teoksessa Sosiaali- ja terveysministeriö 2015. Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia. Toimintaohjelman 2010-2014 loppuraportti. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2015:17 Viitattu: 4.3.2019 http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/70355/URN_ISBN_978-952-00-3578-5.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Humanistinen ammattikorkeakoulu – Humak 2018. Opinnäytetyöopas: AMK-perustutkinnot. 2018. Humanistinen ammattikorkeakoulu.

Humanistinen ammattikorkeakoulu 2019. Yhteisöpedagogin työ on ihmisläheistä. Viitattu: 25.4.2019 <https://www.humak.fi/opiskelijaksi/yhteisopedagogi/>

Hyyppä, Markku T. 2011. Elinvoimaa yhteisöstä. Tieteessä tapahtuu 8/2011. Artikkel. Viitattu: 4.3.2019 <https://journal.fi/tt/article/view/4639/4351>

Häkli, Jouni & Kallio, Kirsi Pauliina & Riikka Korkiamäki (toim.) 2015. Myönteinen tunnistaminen. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto. Viitattu: 4.3.2019 http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/myonteinen_tunnistaminen.pdf

Jyväskylän kaupunki 2019. Nuorisopalvelut. Viitattu: 7.2.2019. <https://www.jyvaskyla.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/nuorisopalvelut>

Kiviniemi, Kari 2018. Laadullinen tutkimus prosessina. Teoksessa: Valli, Raine (toim.) 2018. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä: PS-Kustannus

Kalliola, Tiina & Kurki, Arja & Salmi, Marjaana & Tamminen-Vesterbacka, Tutta 2010. Matkalla ohjaajuuteen. Helsinki: Kustannus-Osakeyhtiö Kotimaa

Kolehmainen, Marjo 2012. Yhteisöpedagogi kehittää nuorisotyötä tunteella ja taidolla. teoksessa Kuivakangas, Johanna (toim.) 2012. Yhteisöpedagogiikan uudet avaukset. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C, Oppimateriaaleja 29/2012 6-22. Viitattu: 4.3.2019 <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2014/12/humak-yhteisopedagogiikan-uudet-avaukset-2012.pdf>

Korhonen, Pekka 2018. Taidelähtöiset menetelmät. Mitä taidelähtöisillä menetelmillä tarkoitetaan? Blogiteksti. Viitattu: 24.2.2019. <https://blogs.helsinki.fi/taikahanke/taidelahtoiset-menetelmat/>

Koskenniemi, Pieta 2007. Osallistava teatteri Devising ja muita merkillisyyksiä. Vantaa: Opintokeskus kansalaisfoorumi

Krappe, Johanna & Parkkinen, Terttu & Sinisalo-Juha, Eeva 2013. Tavarat taskuissa. Nuorten ryhmäohjauksen taidelähtöisiä menetelmiä. MIMO-projekti 2010-2013. Turku: Turun ammattikorkeakoulu. Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 83. Viitattu: 7.2.2019 <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522164209.pdf>

Kurki, Leena 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen. Muutoksen pedagogiikka. Tampere: Vastapaino.

Kulttuuriklubi Siperia 2019. Viitattu: 7.2.2019 <https://www.siperia.info/>

Känkänen, Päivi 2013. Taidelähtöiset menetelmät lastensuojelussa – kohti tilaa ja kokemuksia. Helsingin yliopisto. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Valtiotieteellinen tiedekunta. Tutkimus 109. Viitattu: 20.3.2019 https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/104494/URN_ISBN_978-952-245-911-4.pdf?sequence=1

Kärkkäinen, Harri 2012. ”Olen saanut kuulua johonkin ja tuntee olevani tärkeä”: Tarinoita Jyväskylän nuorisoteatterista ja sen takaa. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Ammattikorkeakoulun perustutkinnon opinnäytetyö. Viitattu: 13.2.2019 https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/49446/Karkkainen_Harri.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Laitinen, Liisa 2017a. Näkökulmia taiteen ja kulttuurin sosiaalisen hyvinvoinnin vaikutuksista. Artikkelit. Viitattu: 24.2.2019. <https://www.sitra.fi/artikkelit/nakokulmia-taiteen-ja-kulttuurin-sosiaalisen-hyvinvoinnin-vaikutuksiin/>

Laitinen, Liisa 2017b. Näkökulmia taiteen ja kulttuurin terveystaikutuksista. Artikkelit. Viitattu: 24.2.2019. <https://www.sitra.fi/artikkelit/nakokulmia-taiteen-ja-kulttuurin-terveysvaikutuksiin/>

Lehikoinen, Kai & Vanhanen, Elise (toim.) 2017. Taide ja hyvinvointi. Katsauksia kansainväliseen tutkimukseen. Taideyliopisto: Kokos-julkaisusarja 1/2017. Viitattu: 2.4.2019 https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/227963/Kokos_1_2017.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Liikanen, Hanna-Liisa 2010. Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia – ehdotus toimintaohjelmaksi 2010-2014. Opetusministeriö. Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osasto. Opetusministeriön julkaisuja 2010:1. Viitattu: 10.3.2019 http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/70355/URN_ISBN_978-952-00-3578-5.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Lindblom, Eva 2017. Teatteriharrastuksen vaikutus: Riihimäen nuorisoteatterin entisten harrastajien kokemana. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Ammattikorkeakoulun perustutkinnon opinnäytetyö. Viitattu: 15.2.2019 https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/135718/Lindblom_Eva.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Lundbom, Pia & Herranen, Jatta (toim) 2011. Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C. Oppimateriaaleja 26. Viitattu: 2.3.2019 <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2014/12/humak-sos-vahvistaminen-verkko.pdf>

Luostarinen, Leena 1995. Minäkuva muovautuu draamailmaisun maailmassa. Teoksessa: Lehtonen, Jaakko & Lintunen, Jarmo (toim.) 1995. Draama. Elämys. Kokemus. Kirjoituksia ilmaisukasvatuksen alalta 2. Jyväskylä: Jyväskylän yliopiston täydennyskoulutuskeskus ja opettajankoulutuslaitos. 239-254

Meriläinen, Rosa 2018. Kulttuuri on tärkeämpää. 100 puheenvuoroa taiteesta-blogikirjoitus. Viitattu: 5.4.2019 <https://100puheenvuoroataiteesta.taike.fi/kulttuuri-ontarkeampaa/>

Nivala, Elina & Ryyänen, Sanna 2013. Kohti sosiaalipedagogista osallisuuden ideaalia. Sosiaalipedagoginen aikakauskirja, vuosikirja 2013, vol. 14. Artikkelit. Viitattu: 22.2.2019 https://www.uef.fi/documents/364780/1847612/Nivala_%26_Ryyn%C3%A4nen_Kohti_sosiaalipedagogista_osallisuuden_ideaalia.pdf/82a018a3-5f0a-4c44-8937-7fd4ac2a3879

Nuorisolaki 1285/2016. 2§ Lain tavoite & 3§ Määritelmä. Viitattu: 4.2.2019. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>

Nurmi, Jari-Erik & Ahonen, Timo & Lyytinen, Heikki & Lyytinen, Paula & Pulkkinen, Lea & Ruoppila, Isto 2014. Ihmisen psykologinen kehitys. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2018. Taide- ja taiteilijapolitiikan suuntaviivat. Työryhmän esitys taide- ja taiteilijapolitiikan keskeisiksi tavoitteiksi. Julkaisu 2018/34. Viitattu: 5.4.2019 <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161125/okm34.pdf?sequence=4&isAllowed=y>

Opetusministeriö 2017. Jokaiselle lapselle ja nuorelle mahdollisuus mieleiseen harrastukseen. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:19. Viitattu: 11.4.2019 <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80110/okm19.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Østern, Anna-Lena 2001. Teatterin merkitys kautta aikojen lasten ja nuorten näkökulmasta. Teoksessa: Katarsis. Draama, teatteri ja kasvatus. Jyväskylä: Atena Kustannus Oy.

Owens, Allan & Barber, Keith 1998. Draama toimii. Helsinki: JB-Kustannus

Peda.net 2019. Mitä on informaalin oppiminen? Viitattu: 5.4.2019 <https://peda.net/hankkeet/oppijat/ovo/lahtokohdat/informaali>

Rantala, Päivi 2013. Taidelähtöinen toiminta katalysaattorina ja näkyväksi tekijänä. Teoksessa: Rantala, Päivi & Jansson, Satu-Mari (toim.) 2013. Taiteesta toiseen. Taidelähtöisten menetelmien vaikutuksia. Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan julkaisuja B. Tutkimusraportteja ja selvityksiä 10. Viitattu: 16.2.2019 <http://theatreworks.fi/wp-content/uploads/2014/02/Nettiversio.pdf>

Rantala, Päivi & Jansson, Satu-Mari (toim.) 2013. Taiteesta toiseen. Taidelähtöisten menetelmien vaikutuksia. Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan julkaisuja B. Tutkimusraportteja ja selvityksiä 10. Viitattu: 15.2.2019 <http://theatreworks.fi/wp-content/uploads/2014/02/Nettiversio.pdf>

Ruotsalainen, Leena 2016. Kulttuurinen nuorisotyö on kamppailulaji. Teoksessa: Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.) 2016. Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Verkkojulkaisuja 89.

Rusanen, Soile 2002. Koin traagisia tragedioita. Yläasteen oppilaiden kokemuksia ilmaisutaidon opetuksesta. Helsinki: Teatterikorkeakoulu, tanssi- ja teatteripedagogiikan laitos. Väitöskirja. Viitattu: 1.4.2019 https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/33786/Acta_Scenica_11.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Saukkonen, Pasi & Sivonen, Outi 2016. Taiteen ja kulttuurin toimijat, toiminta ja merkitys. Tapauskohteina Hyvinkää, Lohja ja Porvoo. Helsinki: Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissätiö. Cuporen verkkojulkaisuja 40. Viitattu: 5.4.2019 https://www.cupore.fi/images/tiedostot/taiteenjakkulttuurintoimijat_web.pdf

Siivonen, Katriina 2010. Taiteen särmällä nuorelle hyvinvointia. Sitoumuksia ja toiminta-ajatuksia nuorten tueksi. Nuorisotutkimusverkosto/Nuoristotutkimusseura. Verkkojulkaisuja 37. Viitattu: 15.3.2019 https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/siivonen_taiteen_srml_nuorille_hyvinvointia.pdf

Siivonen, Katariina & Kotilainen, Sirkku & Suoninen, Annikka 2011. Iloa ja voimaa elämään. Nuorten taiteen tekemisen merkitykset Myrsky-hankkeessa. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Verkkojulkaisuja 44. Viitattu: 4.4.2019 <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/myrsky2011.pdf>

Sinivuori, Timo 2002. Teatteriharrastuksen merkitys. Teatteriharrastuksen motiivit ja taiteellinen oppiminen teatteriesityksen valmistusprosessissa. Kasvatustieteiden laitos. Tampereen yliopisto. Akateeminen väitöskirja. Viitattu: 24.4.2019 <http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/67202/951-44-5336-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Soanjärvi, Katariina 2011. Mitä on ammatillinen nuorisotyö? Nuorisotyön villiä kenttää kesyttämässä. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Suihko, Kristiina 1995. Pedagoginen draama sosiaalisten roolien oppimisen välineenä. Teoksessa: Lehtonen, Jaakko & Lintunen, Jarmo (toim.) 1995. Draama. Elämys. Kokemus.

Summa, Terhi & Tuominen, Kaisu 2009. Fasilitaattorin käsikirja. Menetelmiä sujuvaan ryhmätyöskentelyyn. Kehitysyhteistyön palvelukeskus Kepa ry.

Taikusydän – taiteen, kulttuurin ja hyvinvoinnin yhteyspiste 2017. Keskustelua käsitteistä – mistä oikein puhumme? Käsittekooste. Viitattu: 24.2.2019. <https://taikusydän.turkuamk.fi/uutiset/kasitteet/>

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Annele (toim.) 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Valli, Raine (toim.) 2018a. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineiston keruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-Kustannus

Valli, Raine (toim.) 2018b. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä: PS-Kustannus

Varto, Juha 2011. Taidepedagogiikan käytäntö, tiedonala ja tieteenala: Lyhyt katsaus lyhyen historian juoneen. Teoksessa Anttila, Eeva (toim.) 2011. Taiteen jälki. Taidepedagogiikan polkuja ja risteyksiä. Helsinki: Teatterikorkeakoulun julkaisusarja 17-34 Viitattu: 20.3.2019 https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/45263/TeaK_40.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Vilmilä, Fanny 2016. Elämäntaitojen äärellä. Taidetyöpaja nuorten elämäntaitojen vahvistajana. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Verkkojulkaisuja nro. 102. Viitattu: 6.4.2019 https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/elamantaitojen_aarella.pdf

von Branderburg, Cecilia 2008. Kulttuurin ja hyvinvoinnin välisistä yhteyksistä. Näköaloja taiteen soveltavaan käyttöön. Opetusministeriö: Kulttuuri-, liikunta-, ja nuorisopolitiikan osasto. Opetusministeriön julkaisuja 2008:12. Viitattu: 6.4.2019 <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79051/opm12.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

YK:n Ihmisoikeuksien julistus. Artikla 27. Ihmisoikeusliitto. Viitattu: 20.2.2019. <https://ihmisoikeusliitto.fi/ihmisoikeudet/ihmisoikeuksien-julistus/>

LIITTEET

Liite 1.

Olen Laura Orava ja opiskelen yhteisöpedagogiksi Jyväskylän Humanistisessa ammattikorkeakoulussa. Teen opinnäytetyöni Kulttuuriklubi Siperialle, ja tämä kysely on luotu kartoittamaan kokemuksia ja kehitysideoita Siperian nuorisoteatteritoiminnasta. Kyselyyn vastataan anonyymisti, enkä tiedä kuka kysymyksiin on vastannut. Hyödynnän vastauksia opinnäytetyössäni. KIITOS VASTAUKSISTASI! ☺

Minkä ikäinen olet? _____

Minkä Siperian ryhmän jäsen olet? Rastita.

- 13-16-vuotiaiden ryhmä
- 15-19-vuotiaiden ryhmä
- 20-29-vuotiaiden ryhmä
- Siperian poikateatteri
- OffSiperia-ryhmä

Kuinka kauan olet harrastanut teatteria?

_____

Miksi aloitit teatteriharrastuksen?

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Onko teatteriharrastus mielestäsi kehittänyt sinua tai ominaisuuksia jollakin tavalla? Miten? (esim. sosiaaliset taidot, itseluottamus, ryhmätyötaidot, taiteellinen työskentely ja ajattelu...)

_____

_____

_____

_____

_____

Oletko mielestäsi oppinut jotain uutta teatterin tekemisestä? Mitä uutta?

Onko teatteriharrastus vaikuttanut joihinkin muihin asioihin elämässäsi? Jos on, niin mihin? (esim. kaveripiirit, vapaa-aika, koulunkäynti...)

Siperian nuorisoteatteriryhmissä esitysteksti valmistetaan yleensä yhdessä ryhmän kanssa. Mitä hyviä ja huonoja puolia näet tässä?

Millaisessa ryhmässä olisit mieluiten? Rastita.

- Ryhmässä, joka valmistaa tekstin itse
- Ryhmässä, joka valmistaa esityksen jonkun toisen kirjoittamasta käsikirjoituksesta
- Molemmissa vuorotellen

Mitä mieltä olet tiloista, jossa toimintaa järjestetään?

Mikä merkitys harrastuksen maksuttomuudella on sinulle? Osallistuisitko toimintaan, jos siinä olisi osallistumismaksu?

Millaista uutta sisältöä ja teatteriharrastusta tukevaa toimintaa kaipaisit harrastukseesi? Mitä uutta haluaisit oppia?

Kuinka ryhmäjako tulisi mielestäsi toteuttaa? Rastita.

- Ikäryhmittäin
- "Alkavat" ja "Jatkavat"
- "Mestariprokkis" pitkään harrastaneille
- Jotenkin muuten, miten?

Kuinka ryhmäjako tulisi toteuttaa kauden vaihtuessa?

- Ryhmän jäsenten tulisi vaihtua.
- Ryhmän jäsenten tulisi pysyä samana.

Miten Siperian nuorisoteatteri voisi kehittää toimintaansa?
